Ազգ
Azg
armenian daily

21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՇԱԲԱԹ 235 (2680)

Հայաստանի հյուսիսային շրջաններում ձյունը հասնում է 50-60 սմ-ի

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դեկտեմբերի 19-ից սկսված տեղումների հետեւանքով Արարատյան դաշտում եւ նախալեռնային շրջաններում ձյան ծածկի բարձրությունը ներկայումս կազմում է 20-30 սմ, Սեւանի ավազանում, Ջերմուկում, Ապարանում, Աշոցքում, Ամասիայում՝ 40-50, իսկ Տաշիրում՝ մինչեւ 60 սմ: Չնայած հանրապետական նշանակության ճանապարհների որոշ հատվածներում բուք է, բայց երթեւեկությունը շարունակվում է:

Ըստ ՀՀ հիդրոօդերեւութաբանության վարչության պետ Գենադի Կոչոյանի, օդի ցածր ջերմաստիճանի պատճառով անփոփոխ են հանրապետության գետերի ելքերը, վարարումները հավանաբար կլինեն մարտին: Սեւանա լճի մակարդակը այս օրերին նույնպես չի փոխվել եւ ներկայումս կազմում է 1896,78 մ, որն անցած տարվա նույն օրվա (20.12) համեմատությամբ բարձր է 45 սմ-ով:

Պաշտոնական Մոսկվան Ադրբեջանին մեղադրեց ահաբեկչության օժանդակելու մեջ

Բարեկամաշտ Ալիեւը չի ուզում փակել «Ալ Հարիդայի» Բաքվի մասնաճյուղը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Վերլուծաբանների կարծիքը, թե Մոսկվայում ադրբեջանցի լրտեսի բացահայտումը սառնություն կբերի ռուս-ադրբեջանական հարաբերություններում, կարծես թե դառնում է իրական: Ինչպես գրել էր «Ազգը» (դեկտեմբերի 17), ռուսական հակահետախուզությունն իր պատմության մեջ առաջին անգամ «բռնեց» ադրբեջանցի լրտեսի՝ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար Սաֆար Աբիեւի ընկերոջն ու այժմ օգնականին՝ գեներալ-մայոր Վագիֆ Ռասուլովին, որն Ադրբեջանի պաշտոնական ներկայացուցիչն էր ԱՊՀ ռազմական համագործակցության շտաբում: «Ռուսաստանի պաշտպանությանը եւ անվտանգությանը լրջագույն վտանգի սպառնալիքը կանխվել է: Ռասուլովն արտաքսվել է Ռուսաստանից, հինգ տարով նրան արգելվել է ոտք դնել մեր երկիր», ասել է ՌԴ Անվտանգության դաշնային ծառայության տնօրեն Ն. Պատրուշեւը:

Դեկտեմբերի 18-ին ՌԴ նախագահ Պուտինի օգնական Սերգեյ Յաստրժեմբսկին «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանով հայտարարեց, որ Չեչնիայում ռուսական դաշնային ուժերի դեմ կռվող չեչեն ահաբեկիչներն ու մահմեդական երկրներից ժամանած վարձկանները Բաքվից են ստանում ֆինանսական օգնություն: Անշուշտ, Բաքուն ինքը չի տրամադրում այդ օգնությունը, այլ ծառայում է տարանցիկ ճանապարհ: Յաստրժեմբսկին նշել է Բաքվում գործող եւ ահաբեկչական «Ալ Հարիդա» կազմակերպության հույր բջիջներից «Benevolence International Foundation»-ի («Բարեգործական միջազգային հիմնադրամ») անունը, որն Ադրբեջանում հաստատվել է 1994 թ.՝ մարդասիրական կազմակերպության անվան տակ:

Տես • էջ 3

ՇԱԽՄԱՏ

Լեւոն Արոնյանի փառահեղ նվաճումը

ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Ընթացիկ մրցաշրջանում մեկ անգամ չէ, որ հարկ է եղել գրել մեր շախմատիստների փառահեղ ելույթների մասին: Այսօր եւս մեծ ուրախությամբ ու հաճույքով շտապում ենք տեղեկացնել շախմատասերներին հայկական շախմատի նոր նվաճման մասին: Հնդկաստանի Գոա քաղաքում ավարտված մինչեւ 20 տարեկան աղջիկների եւ պատանիների շախմատի աշխարհի առաջնությունում գերազանց հանդես եկավ գրոսմայստեր Լեւոն Արոնյանը՝ արժանիորեն նվաճելով չեմպիոնի տիտղոսը: Առաջնության ավարտից 2 տուր առաջ Արոնյանը 8 միավորով ռուսաստանցի միջազգային վարպետ Արտյոմ Տիմոֆեեւի հետ գլխավորում էր մրցաշարային աղյուսակը: Լեւոնը գերազանց անցկացրեց վերջնագիծը՝ տպավորիչ հաղթանակներ տոնելով հնդիկ գրոսմայստեր Հարիկրիշնայի եւ ռուսաստանցի գրոսմայստեր Դմիտրի Յակովենկոյի նկատմամբ: 13 հնարավորից Արոնյանը վաստակեց 10 միավոր (7 հաղթանակ, 6 ոչ-ոքի), ինչը բավական բարձր ցուցանիշ է աշխարհի առաջնության համար: Սա ավելի է արժեւորում 20-ամյա հայ գրոսմայստերի փայլուն նվաճումը:

Տես • էջ 7

Ռուսաստանն սկսել է Վրաստանից Հայաստան փոխադրել կապի միջոցները

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի եւ Վրաստանի ռազմական գերատեսչությունների միջեւ ձեռք բերված պայմանավորվածությանը համապատասխան Ռուսաստանն այսօր սկսել է Վրաստանից կապի միջոցների փոխադրումը Գյումրիի 102-րդ ռազմահանգրվան: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնել են ՌԴ պաշտպանության նախարարության մամուլի ծառայությունում, Վրաստանից դուրս է բերվում Անդրկովկասի ռուսաստանյան զորախմբի կապի 66-րդ հանգույցի այն երեք ստորաբաժանումներից առաջինը, որոնք տեղաբաշխված է Թբիլիսիի մերձակա Կոջորի բնակավայրում: Կապի այդ հանգույցի մյուս երկու ստորաբաժանումները ծրագրվում է դուրս բերել առաջիկա երեք օրվա ընթացքում:

ՌԴ պաշտպանության նախարարության միջազգային ռազմական համագործակցության գլխավոր վարչության պետ գեներալ-գնդապետ Անատոլի Մազուրկեւիչն այսօր լրագրողներին հայտարարել է, որ Վրաստանից ռուսաստանյան տեխնիկայի փոխադրումը Հայաստան «չի փոփոխի ռազմական ուժերի հաշվեկշիռը տարածաշրջանում»: «Մենք դուրս ենք բերում ոչ թե մարտական միջոցներ, այլ ինժեներական ապահովման տեխնիկա, այդ թվում՝ ուղեհարթիչներ եւ հողափոր մեքենաներ ու կապի սարքավորումներ», նշել է գեներալը: Ուստի, ըստ նրա, «բոլոր այն խոսակցությունները, թե այդ միջոցների դուրսբերումը կարող է վնաս հասցնել Թբիլիսիի եւ Բաքվի ռազմական անվտանգությանը, զուրկ են որեւէ հիմքից»:

Հայրենիքի անվտանգության համար

Դեկտեմբերի 20-ն ազգային անվտանգության համակարգի աշխատողի օրն էր

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեկ ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության՝ վերակազմավորված ծառայությունում կայացավ հանդիսավոր նիստ՝ նվիրված համակարգի աշխատողի օրվան: Ներկա էին Ամենայն հայոց կաթողիկոսը, իշխանական ողջ վերնախավը՝ ՀՀ նախագահի, վարչապետի մասնակցությամբ, նախարարական դասը, գիտության, կրթության ու մշակույթի ճանաչված դեմքեր եւ վերջապես ազգային անվտանգության ծառայության ընտրանու ներկայացուցիչները: Տոնն արժեւորվեց ազգային անվտանգության մարտական դրոշի ու զինանշանի հաստատմամբ: Դրոշը ծառայությանը հանձնելու պատիվը վերապահված էր ՀՀ նախագահին: Ինչպես իր ելույթում նշեց ազգային անվտանգության ծառայության տնօրեն Կառլոս Պետրոսյանը, առաջին անգամ հրապարակայնորեն գնահատվեց հայրենիքի ու ժողովրդի անվտանգության համար իրենց ծառայության ներդրումը: Ըստ տնօրենի, վերակառուցման գործընթացներն ավարտվել են, եւ համակարգն այսօր կայացման փուլում է: Ցավոք, ազգային անվտանգության մարմինները հեշտությամբ չեն վստահություն ձեռք բերել: Եղել են ե՛ւ հաջողության, ե՛ւ ձախողումների ժամանակներ: Խորհրդային տարիներին

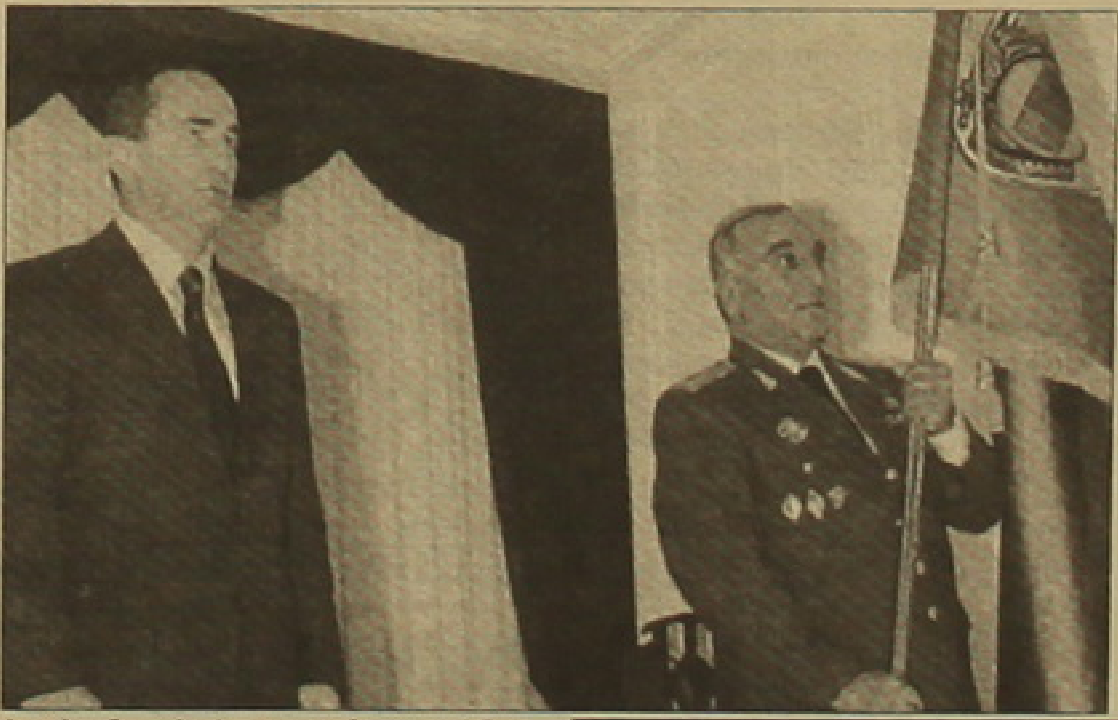

իրականացված բազում ապօրինությունների հիշողությունը հեշտ չէր ջնջել մարդկանց գիտակցությունից:

Այժմ ծառայությունը գործում է բավական դժվար ժամանակահատվածում, երբ փորձում են կայանալ ժողովրդավարական սկզբունքները, եւ երկիրը նոր ընտրությունների նախաշեմին է: Կառլոս Պետրոսյանը բարձր գնահատեց առանձնապես հատուկ ծառայությունների աշխատանքը՝ օտարերկրյա լրտեսական կառույցների գործունեության բացահայտման ու կանխման գործում:

Տես • էջ 2

Մահացել է հայամետ նախկին կոնգրեսական Ուեյն Օուենսը

Դեկտեմբերի 18-ին Թել Ավիվում (Իսրայել) մահացել է Մ. Նահանգների Կոնգրեսի նախկին անդամ, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի շահերի բազմամյա պաշտպան Ուեյն Օուենսը, տեղեկացնում է Ամերիկայի հայկական համագումարի հաղորդագրությունը: Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի անդամ եղած ժամանակ, դեռեւս 1990 թ. հետերվարին, Օուենսն այցելել է Հայաստան երկրաշարժի հետեւանքների ուսումնասիրման եւ ամերիկյան կառավարության օգնությունը նախապատրաստելու նպատակով: Այնուհետեւ նա Հայաստան է եկել երկու անգամ եւս, առաջինը Երեւանում Հանթսման կորպորացիայի գործարանի հիմնադրմանը, իսկ երկրորդը՝ Հայաստանի անկախության հանրաքվեին ներկա գտնվելու: Հետագայում նա մեծ աշխատանք է տարել Կոնգրեսի իր պաշտոնակիցներին հայկական հարցերի շուրջ իրազեկելու, թիվ 907 բանաձեւի Կոնգրեսի կողմից ընդունման գործում:

ԴԵՊԻ ԱՆՍԱՀՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պատի այն կողմն անցածը

Վերջին հրաժեշտն ենք տալիս Հրանտ Մաթեւոսյանին

ՄԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Ցավը համակել է դասական գրականությունը հասկացողներին ու գնահատողներին, ողջ ժողովրդին: Եվ այդ ցավին արձագանքում են ոչ միայն հայ մտավորականության ներկայացուցիչները:

Առաջիններից մեկն իր ցավակցությունը հայտնեց Հայաստանի, հայ ժողովրդի եւ մշակույթի մեծ բարեկամ Անդրեյ Բիտովը:

– Ես Հրանտի հետ ծանոթացել եմ 65-ին Մոսկվայում, սցենարական բարձրագույն դասընթացներում,– գրում է Բիտովը երեկ «Իզվեստիայում» հրապարակված իր խոսքում:– Հրանտը ոչ մի կերպ չմերվեց «մոսկովյան շիլային», չէր խմում, աղջիկների հետեւից ման չէր գալիս, այլ միայն գրում էր: Գրում էր արտասովոր գեղեցիկ ձեռագրով, որը, ինչպես հետո պարզվեց, արտասովոր գեղեցիկ արձակ եղավ: Նա գրում էր «Մենք ենք, մեր սարերը» վիպակը, որը նրան համամիութենական փառք բերեց 67-ին: Ես այս վիպակի առաջին գրախոսներից մեկը եղա: Գրախոսությունս առիթ եղավ, որ գնամ Հայաստան: Իմ «Հայաստանի դասերը» գիրքը գրված է Հրանտի քայլվածքին համաքայլ: Հետո իմացա, որ Հրանտին իր մոտ է կանչել Հայաստանի կոմկուսի առաջին քարտուղարը եւ, ի նշան շնորհակալության ռուս գրողին ճիշտ ճանապարհով տանելու, առաջարկել է Հրանտի ցանկությունը կատարել: Հրանտն իր համար ոչինչ չի ուզել, իր գյուղի համար է ուզել: 1973-ին ես նրան բանաստեղծություն նվիրեցի, որն այսօրվա համար կանխագուշակություն եղավ: Ես նկարագրել էի Հրանտի անմահությունը...

Տես • էջ 2

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

«Ընտրյալները պետք է համալրեն ՀՌԱԿ շարքերը»

Ի տարբերություն շատ ու շատ կուսակցությունների (իսկ դրանց թիվը Հայաստանում այսօր անչափ շատ է), Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության ղեկավարները երբեք չեն մտածել կուսակցության անդամների

բարձր թվաքանակով։ «Մեզ համար առաջնայինն է կուսակցության նվիրյալների եւ մտավորականների ներկայությունը մեր կողքին», երեկ Թեքեյան կենտրոնում նորագիրների հերթական ընդունելության ժամանակ հայտարարեց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը։ Այս իմաստով իսկապես իրադարձային էր ՀՌԱԿ Երեւան քաղաքի «Կենտրոն», «Շենգավիթ», «Զարբախ» եւ «Արմենական» ակումբներում 15 նորագիրների երդմնառության ուխտը։ Նորագիրների թվում էր նաեւ հայկական կինոյի մեծերից մեկը՝ օպերատոր Ալբերտ Յավուրյանը, որին եւս մեկ անգամ ներկայացնելու կարիք չկա։

Իսկ կեսօրին ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամներ Վահագն Փիլիպոսյանը եւ Կարեն Կակոյանը ներկա եղան Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում գործող ՀՌԱԿ «Սեպուհ» ակումբի նիստին, որի ժամանակ ակումբը համալրվեց 10 նորագիրներով։

«Առջեւում ՀՀ նախագահական եւ ԱԺ ընտրություններն են,– «Ազգի» թղթակցին ասաց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը։– Հայտնի է կուսակցության կողմնորոշումը։ Եվ հավանաբար մեր կուսակցության հստակ դիրքորոշումն է պատճառը, որ օրեցօր ստվարանում են ՀՌԱԿ շարքերը»։

Ս. Մ.

Պասի այն կողմն անցածը

Սկիզբը էջ 1

Ցավակցական հեռագրեր, հիշատակի խոսքեր շարունակվում են ստացվել։ Երեկ, երբ երկնքի ամբողջ ձյունն իջնում էր Երեւանի վրա, երբ մայրաքաղաքի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ մայր եկեղեցում դրված Հրանտ Մաթեւոսյանի մարմնի մոտով տասնյակ հազարավոր մարդիկ անցան՝ ի նշան երախտագիտության, հիշեցի Հրանտ Մաթեւոսյանի հետ մեր զրույցներից մեկը։ «Պաս կա,– ասաց Հրանտ Մաթեւոսյանը։– Պասի այն կողմում զատիկ է։ Մեծերն անցնում են պասի մեջ բացված դռնակի միջով, ներս են մտնում, այնտեղ նստում։ Երկու անգամ էլ ես եմ գլուխս ներս տարել։ Խորենացին էր էնտեղ, Թումանյանը, Իսահակյանը, Տերյանը... Ռազմիկ Դավոյանը նստած էր Թումանյանի հետ։ Բայց կար, էնտեղ էր»։

«Իսկ Դուք այնտեղ կայի՞ք, նախապես»,– հարցրի։

«Չէ, ես չկայի։ Ես շարունակվում եմ, կայանում։ Ես անընդհատ երթեւեկի մեջ եմ, շարժման մեջ։ Ինը նրանց կրկնելը չէ, նրանցից տարբեր բան ասելն է..., ասաց ու իր տեսակը, իրեն փորձեց բացատրել։– Հովհաննես Թումանյանը մեր մեծերի նման մտածել է, ճիշտ է ասել, գեղեցիկ խոսք ասելու համար չի գրել։ Ես էլ եմ այդպես անում։ Ես էլ եմ իմ հերոսների մեջ տեսնում նրանց թերությունները եւ նկարագրում։ Իմ գործը դժվար է, որովհետեւ ես տարեգիր եմ, վավերագրող, դոկումենտալիստ։ Այլ բան չեմ։ Ու ինձ շատ բան թույլ չի տրվում, ձիգ է պահում...»։

Մի անգամ Արտաշատում, կանգնեց, խոսեց տարիքով մի կնոջ հետ։ Հարցրեցի. «էդ ի՞նչ էիր այդքան երկար խոսում, էդ ի՞նչ էիր քննում»։ «Ես գոնե երեքուկես միլիոն հայի իր կենսագրությամբ պիտի ճանաչեմ, որովհետեւ ես իրավունք չունեմ սխալ բան գրելու։ Չեմ կարող խաբել նրան, գիտեմ։ Ամեն մեկին գիտեմ, ամեն մեկին պարտավոր եմ իմանալ, որովհետեւ եթե ես ինձ մտրակահար եմ զգում, պարտավոր եմ ամեն հայի լավ ճանաչել»։

... Երեւան էր եկել Ռիփսիմե Սարոյանը, որ խոսեց նաեւ Հրանտ Մաթեւոսյանի մասին։ Հրանտ Մաթեւոսյանի անգլերենի թարգմանված գործերից մի քանիսը կարդացել էր. «Անոր գրությունը կնոտե խորունկ ձեւով հայոց մասնակցել մարդկանց պատմության մեջ։ Ուրիշ մեկ մը ուրիշ ազգէն Հրանտ Մաթեւոսյանի պես չկրնա գրել։ Ինք հայություն կգրե, եւ աս հայություն բոլոր ճշմարիտ է, որ ես անգլերեն թարգմանություն կարդացած կզարմանամ, կուրախնամ եւ հպարտ կզգամ...»։

Երեւանում առատ ձյուն է գալիս։ Բայց մեր հիշողությունը չի ծածկում, որովհետեւ մենք «հովտում արածող մոզի չենք, անտառում փտող ծառ չենք, մարդու եւ անասունի միջեւ եղած ամենամեծ տարբերությունը հիշողությունն է», ասում է Հրանտ Մաթեւոսյանը։

Ու երեկ նրան հրաժեշտ էինք տալիս, այսօր հրաժեշտ ենք տալու։ Իր մարմնին։ Իր հոգին, իր գրականությունը մնում է, որովհետեւ մենք հավերժականը պահելու հիշողությունն ունենք։

Շարունակվում են ցավակցական խոսքերը, երախտիքի պսակներն ավելանում են։ Անգամ նրա կյանքը դառնացնողներն են այսօր մտրակահարված։ Ի՞նչ է՝ ա՞յս պիտի լիներ, այսպե՞ս պիտի լիներ, որ մենք զգայինք, թե ով էր մեր կողքին ապրում։

Հայրենիքի անվտանգության համար

Սկիզբը էջ 1

Տոնի առթիվ շնորհավորելով համակարգի աշխատողներին՝ ՀՀ նախագահն ասաց. «Մենք ապրում ենք բարդ տարածաշրջանում եւ ունենք Ղարաբաղի չկարգավորված խնդիր։ Դա մեզ ստիպում է մեծ ուշադրություն դարձնել երկրի անվտանգության խնդիրներին՝ մեր քայլերը պիտի համապատասխանեն իրավիճակին։ Մենք այսօր երկիր ենք կառուցում արժեքային նոր համակարգում՝ մի կողմից ժողովրդավարական սկզբունքների խորացում, մյուս կողմից անվտանգության խնդիրներ։ Պիտի կարողանանք այնպես անել, որ մեկը մյուսի հաշվին չիրականացվի, այսինքն՝ անվտանգության խնդիրները լուծենք, առանց խոսքի ազատության կամ մարդու իրավունքների սահմանափակման հաշվին»։

Մի քանի օր առաջ պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումների շրջանակում ՀՀ նախագահի հրամանագրով ազգային անվտանգության նախարարությունը վերակազմավորվեց ազգային անվտանգության ծառայության։ Փոփոխության իմաստը համակարգը քաղաքական գործընթացներից տարանջատելն էր։ «Ուսադիր կրողը իրավունք չունի քաղաքական պաշտոնյա լինել», ասաց ՀՀ նախագահը։ Ցրելով հնարավոր մտավախությունները, նա հավաստիացրեց, որ կառուցվածքային փոփոխությունը ծառայության ղեկավար կազմի փոփոխություններ չի առաջացնի։

ՀՀ նախագահի հրամանագրով իրենց մասնագիտական տոնի օրը ծառայության մի շարք աշխատակիցներ պարգեւատրվեցին մարտական ծառայության մեդալով։

Զգույշ եղեք, վարորդներ եւ հետիոտներ

Ոչ մի երաշխավորագիր երթեւեկությունը չի դարձնի անվտանգ, մինչեւ վարորդները գործնականում չընտելանան երթեւեկության սեզոնային փոփոխություններին եւ չյուրացնեն վարելու ձեւերը հատկապես ձմռան այս օրերին, երբ առատ ձյուն է տեղում, իսկ ճանապարհները սառցակալած են։ Այդ կապակցությամբ հարցազրույցի ենք հրավիրել պետավտոտեսչության վարչության քաղաքային բաժանմունքի պետ, միլիցիայի փոխգնդապետ Էդուարդ Կոստանդյանին։

– Պրն Կոստանդյան, ամփոփելով տարին, ներկայացրեք ճանապարհատրանսպորտային պատահարների (ՃՏՊ) թիվը նախորդ տարվա հետ համեմատած։

– Տարին ամփոփել դեռ շուտ է, բայց պետք է նշել, որ պետավտոտեսչության վարչությունն ու նրա ենթակա ստորաբաժանումները 2002 թ. զգալի կազմակերպչական ու կանխարգելիչ բնույթի աշխատանքներ են իրականացրել ճանապարհային երթեւեկության անվտանգության ապահովման, ճանապարհատրանսպորտային պատահարների կանխման ուղղությամբ։ Միայն 2002 թ. 11 ամիսների ընթացքում գրանցվել է 933 ՃՏՊ, որի հետեւանքով 221 մարդ զոհվել է, որից 21-ը երեխաներ, 1139-ը վիրավորվել է, 122-ը՝ երեխա։ Անցած տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ պատահարները նվազել են շուրջ 1 տոկոսով։ Միտում կա, որ տարին կփակենք պատահարների նվազմամբ։

– Ի՞նչ հիմնական կանոններից պետք է օգտվեն վարորդները հանրապետությունում տեղացած առատ ձյան հետեւանքով սառցակալած ճանապարհներով երթեւեկելիս։

– Ձյունով լցված, մանավանդ սառցակալած ճանապարհով մեքենան չի սիրում ակտիվ արագացում, կտրուկ մանեւրում եւ անսպասելի արգելակում։ Վարորդները սահող ճանապարհով երթեւեկելիս շատ մեղմ պետք է օգտվեն արգելակման ոտնակից։ Մի փոքր չափից ավելի, եւ անվադողերը անցնում են կողասահքի, ավտոմեքենան դառնում է անկառավարելի...

Նույնիսկ ձյունից եւ սառույցից ազատված ճանապարհներում, որտեղ կարելի է պահել բարձր արագություն, կարող են անսպասելի հանդիպել այնպիսի տեղամասեր, որոնք ծածկված լինեն սառույցի կամ ձյան շերտերով։ Դրա համար յուրաքանչյուր վարորդի խնդիրն է

չշեղվել ոչ մի վայրկյան եւ միշտ հսկել երթեւեկելի մասի վիճակը։ Շատ կարեւոր է, որ շարժիչը եւ փոխանցման տուփը կցորդիչի միջոցով մշտապես իրար միացված լինեն, որպեսզի շարժիչի ճիգը փոխանցվի անվադողերին եւ բարձր փոխանցումից աստիճանաբար անցում կատարի ցածր փոխանցման։

– Իսկ հետիոտնի մասին ի՞նչ կասեք, ինչպիսի՞ն պետք է լինի նրա վարքագիծը։

– Ձմռանը մարդաշատ ճանապարհներում հատկապես վարորդները պետք է ուշադիր լինեն հետիոտնի նկատմամբ։ Ճամփեզրին, մայթերին նստած ձյան խորը շերտը մարդկանց ուղղակի ստիպում է դուրս գալ երթեւեկելի մաս, իսկ ճանապարհը սահող է, եւ հետիոտնը կարող է վայր ընկնել անսպասելիորեն։ Դա անպայման պետք է հաշվի առնել եւ շրջանցել ճանապարհի եզրով անցնող մարդուն՝ պահելով որոշակի հեռավորություն։ Հետիոտներն էլ իրենց հերթին պետք է լինեն ավելի զգոն, չցուցաբերեն շտապողականություն, քայլեն միայն մայթերով ու անցումներով։

– Ի՞նչ կցանկանայիք Ամանորի նախօրյակին ճանապարհային երթեւեկության մասնակիցներին։

– Օգտվելով առիթից, պետավտոտեսչության ողջ անձնակազմի անունից սրտանց շնորհավորում եմ բոլորի գալիք Նոր տարին ու Սուրբ Ծնունդը, ցանկանում քաջ առողջություն, անվտանգ ու անվթար երկար տարիների կյանք։ Իսկ վարորդներին հատկապես խորհուրդ ենք տալիս տոնական օրերին խուսափել ոգելից խմիչքներ օգտագործած վարել տրանսպորտային միջոցները։

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Անգործություն, հավանաբար, աղը քիչ անելու մտահոգությամբ...

Ձմեռն էլ իր առանձնահատկություններն ունի։ Անպայման վաղ թե ուշ ձյուն է գալիս, եւ փակվում են ճանապարհները։ Գոնե տեսականորեն այս տրամաբանությունից ելնելով՝ պետք է պատրաստ լինել նման իրողություններին։

Վերջին օրերի ընթացքում բոլորս ձյան առատ տեղումների վկա ենք։ Սակայն մեր հայկական իրականության յուրօրինակություններից մեկն էլ այն է, որ ձյան առատության եւ դրա նկատմամբ անուշադրության ու, ընդհանրապես, անպատասխանատվության պայմաններում մենք հանդես ենք գալիս ոչ միայն որպես վկա, այլեւ որպես «զոհ»։

Այս որակման «հիմնավորումն» ակնհայտ է։ Ձյան տեղումների պատճառած հրճվանքն անպայման զուգակցվում է երթեւեկության համար չափազանց վտանգավոր դարձած ճանապարհներին հնարավոր պատահարներով։

Երբ մոտ 10 օր առաջ առաջին առատ ձյունն էր գալիս, մայրաքաղաքի փողոցներում տեղ-տեղ աղի հետքեր կարելի էր տեսնել ու ձյուն մաքրող հատուկ մեքենաներ։ Նույնիսկ «Հայավտոճան» ընկերությունը մայրուղիներ էր դուրս բերել 50-ից ավելի գրեյդեր, ձյուն մաքրող 8 մեքենա, 25 էքսկավատոր, աղ, ավազ եւ վառելիք տեղափոխող 130 տրանսպորտային միջոցներ։

Երեկ, սակայն, գիշերվանից Երեւանում տեղացած ու գրեթե ողջ օրը շարունակված ձյունը ոչ մի տեսակի շարժական մեխանիզմի միջոցով չէր մաքրվում։ Վտանգավոր դարձած ճանապարհային երթեւեկությունն էլ ուղղակի մնացել էր վարորդների զգուշավորության ու մեքենաների ցածր արագությամբ երթեւեկելու հույսին։

Դեռ դեկտեմբերի 11-ին Երեւանի քաղաքապետարանի տեղեկատվության վարչությունը տեղեկացրել էր, որ աշխատանքային խորհրդակցության ժամանակ քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը, որոշակի վերապահումներով, բավարար էր գնահատել առաջին ձյան մաքրման աշխատանքները։

Քաղաքապետարանից տեղեկացրել էին նաեւ, որ քաղաքապետին անհանգստացրել էր հատկապես մայրաքաղաքի կենտրոնի վիճակը, որը «զարմանալիորեն վատ էր»։ Հետաքրքրականն այն է, որ պրն Նազարյանն այնուհետեւ հավաստիացրել էր, թե սանմաքրումը հավուր պատշաճի չիրականացնող պատասխանատուները տույժի կենթարկվեն։

Բայց որքան կարող ենք դատել մայրաքաղաքի փողոցների երեկվա վիճակից, աշխատանքային խորհրդակցության արդյունքում երկու տարբերակ կարող է լինել. կամ ոչ մի պատասխանատու էլ տույժի չի ենթարկվել, կամ ենթարկվել են բոլորը։ Այնպես որ երեկ ուղղակի պատասխանատուներ չէին մնացել։

Ամեն դեպքում, Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի հետխորհրդակցային հանձնարարականները, ոչ միայն փողոցների երթեւեկելի մասը, այլեւ մայթերն ու եզրերը մաքրելու մասին, հավանաբար, ընկալվել են յուրովի։ Եվ քանի որ քաղաքապետը նշել էր, որ «այս տարի ցանկալի է հնարավորինս քիչ աղ օգտագործել, նոր ասֆալտը չփչացնելու համար», փողոցների սանմաքրում իրականացնողները, թերեւս, որոշել են ոչ մի քանակի աղ չօգտագործել։

Այսպես թե այնպես ձյան հետեւանքով առաջացած վտանգներից խուսափելը մնաց երեւանցիների զգոնության հույսին։

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԺԱՄԱՑՈՒՅՑՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ֆրանկ Մյուլլերը» Հայաստանում կկատարի նոր ներդրումներ

«Ես մեծ կապեր ունեմ Հայաստանի հետ եւ ունեմ շատ հայ գործընկերներ: Նրանք, իհարկե, նպաստեցին, որ տարածաշրջանում առաջին խանութը բացենք Երեւանում: Սակայն դրա հիմնական պատճառն այն է, որ մենք տեսնում ենք Հայաստանի զարգացումը եւ համոզված ենք, որ այդ երկիրը կարեւոր դեր կխաղա Իրանի, Ռուսաստանի, Թուրքիայի ճանապարհների միջեւ», երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց Երեւանում ժամանած շվեյցարական «Ֆրանկ Մյուլլեր» ժամացույցների արտադրության հանրաճանաչ ընկերության հիմնադիր եւ նախագահ Ֆրանկ Մյուլլերը: Բացի ֆիրմային խանութից, որի հանդիսավոր բացումը նույնպես երեկ էր, ընկերությունը Հայաստանում իրականացվելիք այլ ծրագրեր ունի:

«Ֆրանկ Մյուլլերի» ներկայացուցիչներից Առդել Շելեֆյանը տեղեկացրեց, որ Երեւանում ժամացույցների արտադրությունն արդեն գործում է: Այստեղ ներդրված են նորագույն տեխնոլոգիաներ եւ կատարվել են 1 մլն դոլարից ավելի ներդրումներ: Ֆրանկ Մյուլլերն ավելացրեց, որ ընկերությունը Հայաստանում երկարաժամկետ գործունեության նպատակներ ունի, որի ընթացքում կատարվելու են միլիոնավոր դոլարներ կազմող նոր ներդրումներ: Չնայած շատ վաղ՝ մեկ կամ երկու տարում շահույթ ստանալու ակնկալիքներ չկան, սակայն շվեյցարացի գործարարն այն կարծիքին է, որ այդ ներդրումները կարդարանան: Իհարկե, նորաբաց խանութում վաճառվող ժամացույցները շատերի համար հասանելի չեն լինի, բայց Ֆրանկ Մյուլլերը հույս ունի, որ ընկերության ժամացույցները ձեռք բերել ցանկացողների թիվն աստիճանաբար կավելանա: Մեր այն հարցին, թե ընկերությունը տարեկան որքա՞ն ժամացույց է արտադրում, Ֆրանկ Մյուլլերը պատասխանեց, որ այս տարի այդ թիվը կազմել է 46 հազար:

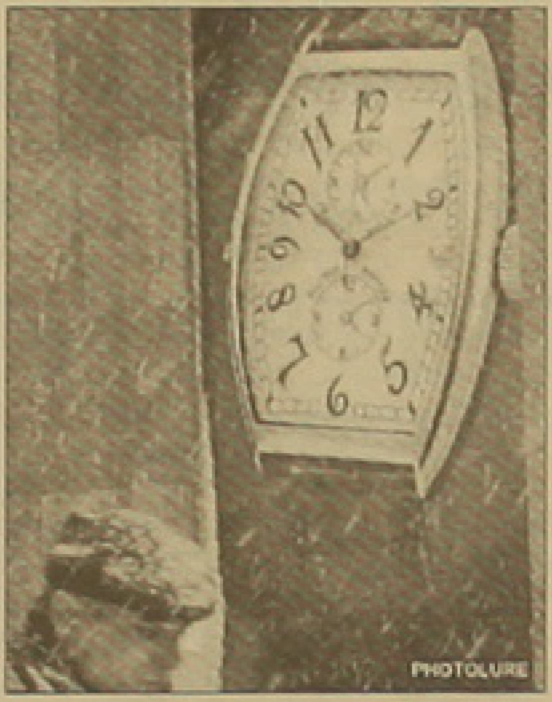

Լեռնային Ղարաբաղում ընկերության հիմնադրած արտադրության առնչությամբ Ադրբեջանի հիվանդագին արձագանքի վերաբերյալ հարցին Առդել Շելեֆյանը պատասխանեց, որ աշխարհը ներդրումների համար ազատ է, անկախ նրանից տվյալ տարածքը ճանաչվա՞ծ է, թե՞ ոչ:

Մամուլի ասուլիսից հետո «Ֆրանկ Մյուլլերի» մեկ այլ հայ ներկայացուցիչ Հրաչ Գաբրիելյանն, ի պատասխան լրագրողների հարցի, դժգոհություն հայտնեց իրենց կողմից հովանավորվող «Արարատ» ֆուտբոլային ակումբի նկատմամբ այս տարի ընդունված մի շարք որոշումների կապակցությամբ: Նա նաեւ հայտնեց, որ իրենք ձեռնամուխ են եղել Զորաղբյուրի մարզաբազայի հիմնանորոգմանը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Աշխատավարձի օրինական պահանջ

«Ազգ» թերթի խմբագրությանը

Դիմում ենք Ձեզ՝ հուսալով, որ դուք կմիջնորդեք պաշտպանելու օրենսդրորեն ամրագրված մեր իրավունքը:

Մեր հիվանդանոցի աշխատողները 2000-2001 թթ. աշխատավարձերը չեն ստացել (18-20 ամիս): Հիվանդանոցի ղեկավարությանը եւ առողջապահության նախարարությանն ուղղված մեր բազմաթիվ դիմումները մնացել են անհետեւանք (տարօրինակ պատճառաբանություններով), թեեւ մենք համապատասխան ատյաններից ոչ թե ողորմություն ենք խնդրում, այլ պահանջում ենք աշխատանքի դիմաց մեր հասանելիք վարձատրությունը:

Կարծում ենք, բացատրելու կարիք չկա, թե այս փաստը որքան բացասաբար է անդրադառնում մեր՝ առանց այն էլ ծանր սոցիալական ու նաեւ բարոյական վիճակի վրա:

Գոնե աշխատավարձերի վճարման հարցում պետական մարմինները պետք է լինեն օրինապահ:

Երեւանի թիվ 1 մանկական հիվանդանոցի կոլեկտիվ (50 ստորագրություն)

Ո՞վ եւ ինչպե՞ս է վճարելու «Մուլտի գրուպին»

Ինչպես հայտնի է, «Հայկական միջազգային ավիաուղիների» (ՀՄԱ) խոշոր բաժնետերերից մեկը՝ «Մուլտի գրուպը», դուրս եկավ ընկերությունից: Վերջինիս բաժնետերերը մնացին ֆրանսահայ գործարար Լեւոն Բաղդասարյանը, որը նաեւ ՀՄԱ գործադիր տնօրենն է եւ Հրայր ու Վերանդ Հակոբյանները, որոնք հասարակությանն առավել հայտնի են որպես Երեւանի շամպայն-գինիների գործարանի սեփականատերեր: Մեր ունեցած տեղեկություններով, «Մուլտի գրուպին» էր պատկանում ավիաընկերության բաժնետոմսերի 35 տոկոսը, որը կատարել էր նաեւ ամենամեծ ներդրումը՝ 1,5 մլն դոլար: Լեւոն Բաղդասարյանը ներդրել է 1 մլն դոլար, Հակոբյանները՝ 300 հազար դոլար՝ 1 տարվա ընթացքում վճարելու պայմանով: Նրանց համար, ամենայն հավանականությամբ, անակնկալ էր «Մուլտի գրուպի» դուրս գալն ընկերությունից, որին պետք է վճարվի ոչ փոքր գումար կազմող բաժնեմասը: Ո՞վ եւ ինչպե՞ս է վճարելու: Մեզ չհաջողվեց այս հարցի պատասխանը ստանալ ո՛չ վճարողներից, ո՛չ վճարվողից: Որոշ աղբյուրներ հավանական են համարում «Մուլտի գրուպի» բաժնեմասի փոխարեն շամպայն-գինիների գործարանի փոխանցումը նրան՝ ավիաընկերությունում մնացած երկու բաժնետերերի միջեւ գումարային եւ բաժնեմասային հարցերը հստակեցնելու հեռանկարով: Այս տարբերակը թերեւս հավանական է, որովհետեւ «Մուլտի գրուպն» արդեն մեկ լուրջ քայլ կատարել է ոգելից խմիչքների բիզնեսում՝ ձեռք բերելով «Արարատ» օղու-գինու-կոնյակի կոմբինատը: Շամպայն-գինիների գործարանի ձեռքբերմամբ «Մուլտի գրուպը» կդառնա ոգելից խմիչքներ արտադրող խոշորագույն ընկերությունը Հայաստանում:

Ա. Մ.

ՇՈՒԿԱ

Տեղական օղի արտադրողները կեղծում են ռուսական ընկերության ապրանքային նշանները

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովն իր հերթական նիստում քննության առավ Ռուսաստանի Դաշնության «Ռուսս ինկորպորեյտեդ» ընկերության դիմումը, ուր նշված էր, որ Հայաստանի տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից օգտագործվում են սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող ապրանքային եւ սպասարկման նշանները:

ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովը, ինչպես տեղեկացնում է վերջինիս լրատվական ծառայության հաղորդագրությունը, պարզեց, որ «Աստղացոլք» ՍՊԸ-ի արտադրության օղու պիտակները նմանեցված են «Ռուսս ինկորպորեյտեդի» թողարկած օղու ապրանքային եւ սպասարկման նշաններին: Մեկ տարբերությամբ՝ «Աստղացոլքը» «Ռուսկի ստանդարտի» փոխարեն օգտագործում է «Ռոսիյսկի ստանդարտ» բառակապակցությունը:

Միաժամանակ ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ «Ռուսս ինկորպորեյտեդի» ապրանքային սպասարկման նշանները (շշեր, խցաններ, պիտակներ) կրկնօրինակում է նաեւ «Պռոշյանի կոնյակի գործարան» ԲԲԸ-ն: Վերջինս եւս հանրապետությունում մեծածախ եւ մանրածախ առեւտրի կետերում իրացնում է «Ռուսկի ստանդարտ» անվանմամբ օղի, իր արտադրանքի վրա օգտագործում է ռուսական ընկերության ընդհուպ գովազդային գրառումները:

Հանձնաժողովը վերոնշյալ տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը որակեց որպես անբարեխիղճ մրցակցության դրսեւորումներ, որոնք նպատակ են հետապնդում շփոթեցնել, մոլորության մեջ գցել սպառողին՝ միաժամանակ իրենց գործունեությամբ վնաս հասցնելով մեկ այլ տնտեսվարող սուբյեկտի համբավին եւ արտադրական վարկանիշին:

Հանձնաժողովն ընդունեց որոշում՝ կարգադրել «Աստղացոլք» ՍՊԸ-ին եւ «Պռոշյանի կոնյակի գործարան» ԲԲԸ-ին դադարեցնել տվյալ ապրանքային եւ սպասարկման նշաններով օղիների թողարկումն ու իրացումը:

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Արազ Ազիմովը մեկնաբանում է Ռուդոլֆ Փերինայի հայտարարությունը

Պաշտոնական Բաքուն վերջապես արձագանքեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ամերիկացի եռանախագահող Ռուդոլֆ Փերինայի հայտարարությանը: Դեկտեմբերի 11-ին ամերիկացի դիվանագետը «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ասել էր. «Մերձդնեստրի, Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի դեպքում պետք է գտնվեն որոշումներ՝ շատ լայն ինքնավարություններ Մոլդովայի եւ Վրաստանի կազմում համապատասխանաբար, պետք է լինեն անվտանգության միջազգային համարժեք երաշխիքներ: Կրկնեմ, միջազգային հանրությունը պատրաստ չէ ճանաչելու ոչ Հարավային Օսիայի, ոչ Աբխազիայի, ոչ Մերձդնեստրի անկախությունը: Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը փոքր-ինչ տարբեր է: Հակամարտության հետագա կարգավիճակի շուրջ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի բանակցությունները շարունակվում են: Քանի դեռ չկա որեւէ որոշում այդ բանակցություններից, միջազգային հանրությունն աջակցում է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության գաղափարին եւ չի ճանաչում Լեռնային Ղարաբաղը»:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի անձնական ներկայացուցիչ Արազ Ազիմովը, մեկնաբանելով Փերինայի հայտարարությունը, ասել է. «Եթե այսօր ԱՄՆ-ը հայտարարում է, որ ճանաչում է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, իսկ Լեռնային Ղարաբաղը համարում Ադրբեջանի շրջան, ապա ամերիկացի եռանախագահը պարտավոր է գործել՝ ելնելով այդ դիրքորոշումից: Ինձ թվում է, որ Փերինայի ձեւակերպումները ոչ միշտ էին կոռեկտ, եւ ես չգիտեմ, թե ինչ տարբերություն է տեսնում նա Աբխազիայի վիճակի շուրջ՝ որպես Վրաստանի շրջան, Մերձդնեստրի՝ որպես Մոլդովայի, եւ Լեռնային Ղարաբաղի՝ որպես Ադրբեջանի շրջան»: Արազ Ազիմովն ընդունելի չի համարել Փերինայի դիրքորոշումը եւ նշել է, որ հետխորհրդային բոլոր չորս հակամարտությունների կարգավորումը պետք է դիտարկել սկզբունքորեն միեւնույն տեսանկյունից, այսինքն՝ գերակա համարել Մոլդովայի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը: Ալիեւի անձնական ներկայացուցչի կարծիքով, ինչպես հաղորդում է Բաքվի «525 գազետ» պարբերականը, Ադրբեջանը չի ընդունի կարգավորման մի տարբերակ, որը հիմնված կլինի գոյություն ունեցող իրողությունները հաշվի առնելու սկզբունքով, ասել է թե՝ պատերազմը եւ պատերազմի արդյունքում այսօր առկա ստատուս քվոն չպետք է հաշվի առնել բանակցություններում: Ազիմովն ակնարկել է, որ եթե «հայկական ագրեսիայի» արդյունքում ստեղծված իրավիճակը միջնորդները հաշվի են առնում որպես իրողություն, ապա կարելի է ճանաչել նաեւ ադրբեջանական կողմի՝ ստատուս քվոն հօգուտ Ադրբեջանի փոփոխելու իրավունքը:

Ի տարբերություն ադրբեջանական կողմի, հայկական կողմը չի մեկնաբանել Փերինայի հայտարարությունը՝ հաշվի առնելով չգրված օրենքը՝ միջնորդների հայտարարությունները մեկնաբանելը կոռեկտ չէ: Հատկապես ամերիկացի դիվանագետի վերջին հայտարարության դեպքում լիովին անիմաստ եւ անտրամաբանական է դառնում մեկնաբանելը հայկական կողմից: Այդուհանդերձ, ԼՂՀ բարձրաստիճան մի դիվանագետ **«Ազգի»** հետ զրույցում անընդունելի համարեց պրն Փերինայի հայտարարության այն հատվածը, որում ամերիկացի դիվանագետը ԼՂ խնդրի կարգավորումը դիտարկում է Ադրբեջան-Հայաստան բանակցային ենթատեքստում, երբ ըստ էության խնդիրը ներկայացվում է որպես երկու պետությունների՝ Ադրբեջանի եւ Հայաստանի տարածքային վեճ:

Թ. Հ.

Պաշտոնական Մոսկվան Ադրբեջանին մեղադրեց...

Սկիզբը էջ 1

Յաստրժեմբսկին նշել է Բաքվում գործող եւ ահաբեկչական «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության քույր բջիջներից «Benevolence International Foundation»-ի («Բարեգործական միջազգային հիմնադրամ») անունը, որն Ադրբեջանում հաստատվել է 1994 թ.՝ մարդասիրական կազմակերպության անվան տակ: Յաստրժեմբսկին հիշեցրել է, որ այդ կազմակերպության Բաքվի գրասենյակն ահաբեկիչներին փոխանցել է մեծ քանակությամբ տարադրամ, պայթուցիկ նյութեր, զանազան տեսակի սարքավորումներ:

«Ալ Ղաիդայի» քույր կազմակերպություններ համարվող եւ ահաբեկչությանը սատարող երկու կազմակերպություններ՝ «Գլոբալ օգնության հիմնադրամը» («General Relief Foundation») եւ «Բարեգործական միջազգային հիմնադրամը», ըստ Բաքվի մամուլի, ազատորեն գործում են Ադրբեջանում: ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի հանձնաժողովը, համաձայն 1999 թ. ընդունած իր 1267 բանաձեւի, «Ալ Ղաիդայի» հետ կապեր ունեցող կազմակերպությունների շարքն ավելացրեց եւս երկուսով՝ «Գլոբալ օգնության հիմնադրամ» եւ «Բարեգործական միջազգային հիմնադրամ»: Բաքվի «Էխո» թերթը դեկտեմբերի 20-ի համարում գրում է, որ ստեղծվել է հակասական վիճակ՝ մի կողմից «Բարեգործական միջազգային հիմնադրամը» արգելված է ՄԱԿ-ի ԱԽ՝ այս տարվա նոյեմբերի 25-ի որոշումով, մյուս կողմից՝ այդ կազմակերպության Բաքվի գրասենյակը գործում է:

Զարմանալ պետք չէ. Հայաստանն ահաբեկչական երկիր ներկայացնող Ադրբեջանն ինքն է աջակցում միջազգային ահաբեկչությանը՝ սկսած 1980-ական թթ. վերջերից: Անկախ աղբյուրները դա հաստատել են տասնյակ անգամ: Օրինակ, «Washington Profile» ամերիկյան անկախ լրատվական կենտրոնը վերջերս իր տարածած հաղորդագրության մեջ նշեց, որ «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպությունը 80-ական թթ. վերջերին իր գրասենյակը հիմնեց Բաքվում եւ սկսեց աջակցել Ադրբեջանին ղարաբաղյան պատերազմի տարիներին: 1993 թ. սեպտեմբերին ղարաբաղյան պատերազմին մասնակցելու նպատակով Ադրբեջան են ժամանում 1500 աֆղան մոջահեդներ, հայերի հետ մարտերում ծանր կորուստներից հետո աֆղանական բրիգադը լուծարվում է, սակայն նրա անդամներից շատերը մասնակցում են այլ հակամարտությունների:

Այլեւս գաղտնիք չէ, որ Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունների կողով եւ օժանդակությամբ աֆղան մոջահեդներն ու չեչեն ահաբեկիչներն «անհավատ հայերի» դեմ պայքարի նպատակով եկան Ադրբեջան: Բաքվի «Ապշերոն» հյուրանոցում բացվել էր գրասենյակ, որը հավաքագրում էր վարձկաններին եւ նրանց այնտեղ տեղավորում մինչեւ ճակատ ուղարկելը:

Արդեն 1993 թ. մոջահեդներն անհաջող փորձեցին պայթեցնել Բաքվի ԱՄՆ դեսպանատունը: Ժամանակին, մինչեւ 2001 թ. սեպտեմբերյան ահաբեկչությունը, ադրբեջանական լրատվամիջոցները բազմիցս գրեցին, որ Քենիայի եւ Տանզանիայի ամերիկյան դեսպանատների 1998 թ. ահաբեկչությունները համակարգվել են Բաքվից: Աշխարհի թիվ մեկ ահաբեկիչ Ուսամա բեն Լադենը Չեչնիա մեկնելու համար օգտվել է Ադրբեջանով անցնող ճանապարհից: Աշխարհի թիվ երկու ահաբեկիչ, եգիպտոսի «Իսլամական ջիհադ» կազմակերպության ղեկավար Այման Ալ Զավահիրին երկու այլ ահաբեկիչների հետ ամիսներ շարունակ բնակվել է Բաքվում, ինչի մասին ընդարձակ հրապարակումով հանդես եկավ ամերիկյան «The Wall Street Journal» օրաթերթը:

Այնպես որ, օրինակները շատ են ու վերոնշյալով չեն սահմանափակվում: Զարմանալի է, բայց փաստ, որ այսօր անգամ Հեյդար Ալիեւը չի ուզում փակել «Ալ Ղաիդայի» քույր կազմակերպություն «Բարեգործական միջազգային հիմնադրամի» Բաքվի գրասենյակը, ինչի մասին նշում է նախագահ Պուտինի օգնական Յաստրժեմբսկին:

«(Եթե) որակը կարեւո՞ր է Ձեզ համար...»

«Ջերմուկի» հակագովազդային ճանապարհը

«Ազգի» ընթերցողներին իրազեկ ենք դարձել վերջին շաբաթներին «Ջերմուկ» հանքային ջրի շուրջ Գերմանիայում հնչած ահազանգին՝ մասնավորապես, որ դրա մեջ առկա մկնդեղը (Arsenium) գերազանցում է համաեվրոպական թույլատրելի չափաբաժինը: Գերմանահայկական հայրենասիրությունը մատն ուղղում է մեղավորների կողմը՝ թուրքի ձեռագիր չէ՞, ասա: Բայց «Ջերմուկ գրուպի» գովազդային հոլովակի օգնությամբ լրագրողն ընտրում է «Կեղծումներից պաշտպանվելու լավագույն ճանապարհը»:

Հյուսիս Հռենոս Վեստֆալիա երկրամասի բնական միջավայրի, բնապահպանության, գյուղատնտեսության եւ սպառողների պաշտպանության նախարարությունը, ի պատասխան մեր հեռախոսային հարցման, մեր ուշադրությանը ներկայացրեց իրենց նախարարի՝ կանաչների կուսակցության անդամ տիկին Բերբել Հյոհնի ստորագրած 10.12.2002 թվագիր նամակը, որում առավել հանգամանալից էր ձեւակերպված «Ազգի» 12.12.2002-ում մեր հաղորդածը: Ըստ այդ տեղեկանքի «Ջերմուկի» փորձաքննական ստուգումն իրականացրել է Ներքին Սաքսոնիայի սպառողների պաշտպանության եւ սննդամթերքի անվտանգության երկրամասային գերատեսչությունը: Վիսբադենում գործող «Կասկադ» ընկերությունն է «Ջերմուկը» ներկրել Գերմանիա եւ վաճառել Բավարիա, Բադեն-Վյուրթեմբերգ, Ներքին Սաքսոնիա եւ Սաքսոնիա-Անհալթ երկրամասերում: Հյուսիս Հռենոս Վեստֆալիա (ՀՀՎ) երկրամասում 31.700 ներկրված շշերից 1800-ը վաճառվել է Բիլեֆելդում, իսկ 920-ը՝ Դույսբուրգում, մնացածը սպառվել է Բելգիայում, Ֆրանսիայում, Հոլանդիայում: ՀՀՎ սպառողների պաշտպանության նախարարությունը անհապաղ միջոցառումներ է կիրառել եւ երաշխավորում է, որ ապրանքատեսակի հետ կապված խնդիրները կարգավորված են, համապատասխան տեղեկատվություն է տրամադրվել մնացած երկրամասերին, եվրոպական վերոնշյալ երկրները նույնպես իրազեկ են դարձել խնդրին:

Մեր տեղեկություններով, հայկական կողմից նախարարությանն այս հարցով որեւէ մեկը չի դիմել: Վիսբադենում գործող «Կասկադ» ընկերության աշխատակիցը ի պատասխան մեր հեռախոսային հարցման իրազեկեց, թե իրենք «Ջերմուկ գրուպի» արտադրանքը հանձնել են քննության բելգիական եւ գերմանական երկու տարբեր լաբորատորիաների: Նոր հետազոտության արդյունքը պարզ կդառնա մեկ ամսից, ինչն էլ կհուշի ինչպես վարվել հետագայում: Նախարարությունն արգելել է «Ջերմուկի» վաճառքը, նաեւ զգուշացրել, թե հանքային ջուրը պիտի հավաքեն իրենց հաճախորդներից: 2002-ի ապրիլի վերջին ստացել էինք «Ջերմուկի» առաջին բեռնարկղը, ուզում էինք երկրորդը պատվիրել, բայց սննդամթերքի որակը հսկող գերմանական ընկերությունը լաբորատոր փորձաքննության արդյունքում դրա մեջ հայտնաբերելով մկնդեղի 7 անգամ գերազանցող առկայություն, կասեցրեց այդ ղասվերը: Ընկերությունը Հայաստանից արտահանում եւ վաճառում է նաեւ «Կոտայք» գարեջուր, Մեղրիի մուրաբաներ, «Ավշարի» գինիներ, հայկական կոնյակ: Հիշյալ ապրանքատեսակները դեռեւս բարդություններ չեն գրանցել, ասում է «Կասկադի» աշխատակիցը:

Լեզուս պապանձվի, բայց մի օր էլ գուցե փորձաքննության արդյունքն անբավարար ճանաչի գինիների որակը: Եզակի չեն այն դեպքերը, երբ գինու հերմետիկ չփակվող խցանի պատճառով գինու համը կասկածելի է դառնում:

«Կասկադ» ընկերությունը, որ Գերմանիայից բացի «Ջերմուկ» է վաճառում նաեւ Բելգիայում, Ֆրանսիայում, Հոլանդիայում, Իսպանիայում, այնքան էլ հավաստի չի համարում «Ջերմուկի» այդքան վտանգավոր լինելը, քանի որ, աշխատակցի տեղեկացմամբ, «ժամկետի մեջ է մինչեւ 2003-ի մարտ» մակագրությամբ հանքային ջրի այդ խմբաքանակից գնորդները չեն բողոքել, բացի այդ ամռանը իրենք էլ օրական 5-6 շիշ խմել են եւ առողջական խնդիրներ չեն ունեցել: Ընկերությունն առայժմ սպասում է վերափորձարկման արդյունքին: Բացի այդ, ենթադրում ենք նաեւ աջակցություն հայաստանյան կողմից, ասում է «Կասկադի» աշխատակիցը: Եթե պարզվի, որ մկնդեղի առկայությունը գերազանցում է թույլատրելի սահմանը, ընկերությունը պարտավոր է շոշափելի տուգանք մուծել: Ի՞նչ կարծիքի է «Ջերմուկ գրուպի» այն ենթադրության մասին, թե մրցակցային գործոնն է դերակատար: Զրուցակիցս դա հավանական չի համարում, քանի որ շուկան իրապես գերհագեցած է տարանուն հանքային ջրատեսակներով: Իսկ իրենք, Գերմանիայում մասնավորապես, «Ջերմուկն» իրացնում են ռուսական շուկայում (Գերմանիայում ռուսական 3000 առեւտրի կետ կա):

Մեր դիտարկմամբ, գերմանացիները, որ զգուշավոր են ոչ հայրենի արտադրության ամեն ինչի հանդեպ, իրենց ստամոքսը փորձության չեն ենթարկի, հրամցնես էլ անծանոթ Հայաստանից ներկրված ջուրը նրանցից շատերը չեն համտեսի: «Ջերմուկը» Գերմանիայում խմում են հայերը, առավելապես՝ հայաստանցիները: Սփյուռքահայերի մի ճնշող մասը ախորժահամ չի գտնում ինչպես հայրենական գինին, այնպես էլ «հայրենիքի ջուրը» եւ նախընտրում է իրեն ծանոթ գերմանական կամ ֆրանսիական տեսակները: Ի դեպ, դրանց պիտակների վրա դեռեւս չեմ նկատել հանքային բառի բացակայությունը կամ պարզապես սեղանի ջուր տարբերակը: Ավելին՝ բաղադրությունը ներկայացնող հանքային նյութերի ցուցակը հուսակեցնում է, թե որտե՞ղ, ե՞րբ, ու՞մ կողմից է կատարվել հետազոտությունը:

«Մենք պահպանում ենք բոլոր ավանդույթները»: Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության եթերում այնքան հաճախ է հայտնվում այս տեսահոլովակը, որ հասցնում ես մոռանալ գերմանացիների՝ հայրենի արտադրանքի մասին «վտանգավոր է» բնորոշումը: Չգիտեմ ինչպիսի՞ ավանդույթներ ենք մենք պահպանում, բայց որ օրեր առաջ միգուցե հենց այդ խմբաքանակից ծարավս հագեցնող «Ջերմուկն» առնվազն հակաջերմուկային համ ուներ, փաստ է: Ծանոթներիցս շատերն են համամիտ: Հայաստանում մեր խմածը, կարելի է ասել, հրաշալի համ ունի, Գերմանիայում դրա համը (ուրիշ բառ չասեմ) տարօրինակ է: Բայց սա, այսպես կոչված, ոչ մասնագիտական սիրողական կամ սպառողական կարծիք է, որ հույս ունի համախոհների մեծ բանակ չգտնել: Մանավանդ որ մեկ ուրիշ սպառող՝ «Կասկադի» աշխատակիցը, որ Հայաստանում չի եղել եւ ծանոթ է «Ջերմուկի» միայն «գերմանական» տարբերակին, մեզ հրամցնում է մեկ ուրիշ ոչ մասնագիտական բացատրություն՝ միգուցե ջրի համը փոխված է, որովհետեւ երկարաժամկետ պահպանությունը ստիպում է որոշ անհրաժեշտ խմբագրումներ անել ֆիլտրման ժամանակ: Միգուցե:

Պահպանելով հատկապես որակը կարեւորող ավանդույթը, հետեւենք, թե ի՞նչ ընթացք կստանա «Ջերմուկի» շուրջ ծագած պատմությունը: Չար աչքից հեռու, բայց Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը մեր անդամակցումը համընկնում է եվրոպական շուկայում մեր «վտանգավոր է» պիտակավորմանը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

Ճանապարհաշինությունը վտանգավոր եզրագծում

Գիտնականները նախազգուշացնում են սողանքներից

Գեղարդ տանող ճանապարհի աջ կողմում, Հացավան գյուղի շրջակայքում ժայռակույտերի մի հսկա զանգված կա, որ երկրաբանները վաղուց առանձնացրել են իբրեւ սողանքի վտանգավոր օջախ: Ժայռերը դանդաղ, եւ անգիտակ աչքի համար անտեսանելի, առաջ են շարժվում: Դավադիր ինչ-որ բան կա խարաբեկորների այդ աննահանջ համառության մեջ, կարծես արդեն սպառել են համր անշարժության պաշարները եւ նոր, լարագուշակ գոյավիճակի են տենչում: Սողանքի ընդգրկումներն այնքան մեծ են եւ քայլքն այնքան աներեւույթ, որ Հացավան գյուղի տները որեւէ կերպ չեն զգում նրա ներկայությունը: «Ժամանակին այդպես եղավ եւ Ողջաբերդի հետ: Այն ժամանակ, երբ սողանքի գործունեությունը զգալի չէր, մենք զգուշացրինք, որ եթե ակտիվանա, գյուղն ամբողջությամբ կավերվի: Մեզ չլսեցին, եւ այն, ինչ այսօր կատարվում է Ողջաբերդում, Հացավանին էլ է սպառնում», ասում է ՀՀ ԳԱԱ երկրաբանության ինստիտուտի գեոէկոլոգիայի բաժնի վարիչ, անվանի սողանագետ Ռուբեն Յաղոյանը:

Արդեն 10 տարի Հայաստանում հակասողանքային ոչ մի միջոցառում չի իրականացվել: Լինսի հիմնադրամի միջոցներով նորոգված, գերազանց գնահատականներով հանձնված հանրապետական մայրուղիների տասնյակ հատվածներ, գիտնականների համոզմամբ, քանդման մշտական սպառնալիքի տակ են: Ճանապարհաշինությունն իրականացվեց եւ իրականացվում է առանց սողանքային մերձակա գոտիների հաշվառման: Ավելին՝ մեծ է հավանականությունը, որ շինարարների անգրագիտությունը հանգեցրել է նաեւ սողանքային այս կամ այն գոտու աշխուժացմանը:

Ռազմավարական նշանակություն ունեցող ճանապարհներին մերձ վտանգավոր տեղամասերի եւ՛ նկարագրությունը, եւ՛ քարտեզագրումը դեռ 2 տարի առաջ՝ մինչ ճանապարհաշինությունը, արդեն իրականացվել էր երկրաբանության ինստիտուտում: Ագարակից մինչեւ Վրաստանի սահմանը 69 կետ է առանձնացվել, որոնք սողանքի, քարաթափերի ու հեղեղների մշտապես վտանգ են ներկայացնում: Քարտեզի վրա սեւ կետերով մեկ-մեկ նշվել են ճանապարհների այն հատվածները, որոնք սողանքների հարեւությամբ կամ անմիջապես դրանց վրա են: Դսեղ գյուղի տարածքում միլիոնավոր տոննաների ժայռաբեկորն անընդմեջ ճաքեր է տալիս եւ մի օր պոկվելու է: 3-4 վտանգավոր տեղամասեր կան Կապան-Գորիս մայրուղում, նույն տեսակի սողանքներ «բազմել» են Վայքից Սիսիան տանող ճանապարհի կատարին: Դիլիջանի ծայրամասից (Շամախյան թաղամաս) մինչեւ Բլդան գյուղի ձորն է իջնում գործող, արթուն սողանքը, որ ամենաիրական սպառնալիք է ճանապարհի համար: Սողանքագետի վկայությամբ, Դիլիջանից Վանաձոր ձգվող ճանապարհահատվածը 2-3 տեղամասում արդեն «նստել» է եւ նույնիսկ անփորձ աչքին տեսանելի՝ ձեւախեղվել: Դիլիջան-Նոյեմբերյան մայրուղին եւս մերձ է սողանքներին եւ սրան էլ նույն ճակատագիրն է սպառնում: Բայց նույնիսկ եթե

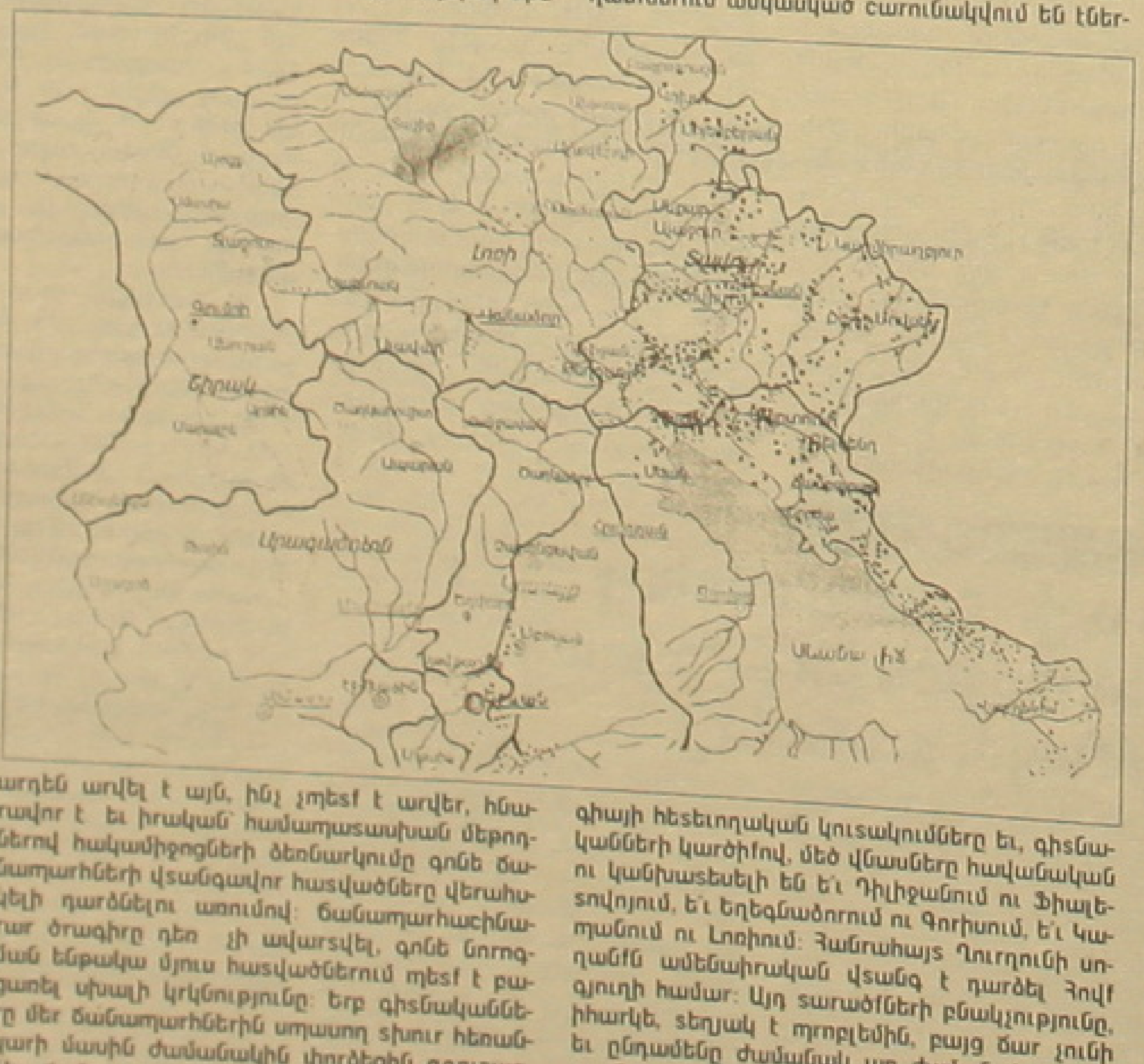

արդեն արվել է այն, ինչ չպետք է արվեր, հնարավոր է եւ իրական՝ համապատասխան մեթոդներով հակամիջոցների ձեռնարկումը գոնե ճանապարհների վտանգավոր հատվածները վերահսկելի դարձնելու առումով: Ճանապարհաշինարար ծրագիրը դեռ չի ավարտվել, գոնե նորոգման ենթակա մյուս հատվածներում պետք է բացառել սխալի կրկնությունը: Երբ գիտնականները մեր ճանապարհներին սպասող տխուր հեռանկարի մասին ժամանակին փորձեցին զգուշացնել ճանապարհաշինարար վերին ատյաններին, կոշտ ու խուսափուկ պատասխան ստացան՝ դրա համար գումարներ չեն առանձնացվել:

Հիմնադրամի 37 մլն դոլար հատկացումից այդպես էլ նվազագույն մասնաբաժին չառանձնացվեց՝ գոնե վտանգավոր տեղամասերի հաշվառման ու այնտեղ կանխարգելիչ միջոցառումներ իրականացնելու համար:

Այսօր հանրապետության տարբեր մարզերում սողանքային 6-7 խոշոր օջախներ են հայտնի: Տարիներ անուշադրության մատնվելով՝ փոքր հատվածներն աշխուժանում են, քաղցկեղի նման նոր ճյուղավորումներ տալիս: Մինչեւ 90-ական թթ. սողանքային էներգիայով ծանրաբեռնված հատվածները բեռնաթափելու համար ինչ-ինչ ձեռնարկումներ դեռ իրականացվում էին: Երկար ժամանակ անվերահսկելի մնալով, խոշոր սողանքներում անկասկած շարունակվում են էներգիայի հետեւողական կուտակումները եւ, գիտնականների կարծիքով, մեծ վնասները հավանական ու կանխատեսելի են ե՛ւ Դիլիջանում ու Ֆիոլետովոյում, ե՛ւ Եղեգնաձորում ու Գորիսում, ե՛ւ Կապանում ու Լոռիում: Հանրահայտ Ղուրղունի սողանքն ամենաիրական վտանգ է դարձել Հովք գյուղի համար: Այդ տարածքների բնակչությունը, իհարկե, տեղյակ է պրոբլեմին, բայց ճար չունի եւ ընդամենը ժամանակ առ ժամանակ օգնության խնդրանքով դիմում է կառավարությանը, երբ սողանքի որեւէ օջախ հանկարծ հասնում է լռության սահմանը: Հենց այս գարնանը հորդառատ անձրեւներից արթնացավ Հաղարծնի սողանքը՝ խաղաթղթի պես փլվեցին գյուղի առափնյա տները, հողի ու քարի զանգվածը փակեց Աղստեւ գետի հունը: Իրավասու ատյաններն անցան իրենց նախընտրած անելիքին՝ վնասների հաշվարկմանը: Բայց չէ՞ որ գլխավոր տնտեսվարելու փոխարեն ֆինանսական այդ բոլոր միջոցները (ե՛ւ ճանապարհների կրկնանորոգման, ե՛ւ գյուղացիներին տրվող փոխհատուցումները) կարելի էր օգտագործել փորձանքի դեմն առնելու համար, ինչը ժամանակին միշտ էլ արվել է: Պետշինում նույնիսկ հատուկ հանձնաժողով էր գործում, որ պարբերաբար խորհրդակցություններ էր հրավիրում այս առիթով: Այն, որ պրոբլեմն անընդհատ շրջանցվում է, սխալ է բացատրել միայն ցանկության ու ֆինանսների բացակայությամբ: Սողանքներով զբաղվում են մարդիկ, ովքեր անգիտակ են դրան: «Ոչ անհայտ այդ անձանցից մեկը, սողանքի վրա կանգնած, հարցրեց՝ դե՛, ցույց տուր, որտե՞ղ է սողանքը: Եվ քանի որ չգիտեն պրոբլեմը՝ մտածում են, որ հսկայական ծախսեր են պետք, եւ ավելորդ գլխացավանքի մեջ չեն ուզում ընկնել՝ ինչ լինելու է, թող լինի», ասում է Ռուբեն Յաղոյանը:

Գեոէկոլոգներն այսօր սողանքների դեմ պայքարի արդյունավետ եւ չափազանց էժան միջոցներ են նշում՝ պոլիէթիլենային-պոլիպրոպիլենային ցանցերի օգտագործումը: Սրանց միջոցով սողանքային մակերեսների վերածեւավորումներ են արվում, շարժվող հողերը յուրօրինակ շերտավոր զանգվածի են վերածվում, որ նրանց ապահովագրում է նույնիսկ ռումբի պայթյունից: Իբրեւ այդպիսի նոր մեթոդ առաջարկվում է նաեւ «Հույսիս» անվանված փոշու օգտագործումը, որ պոլիմերային նյութերի եւ կավի պարզ միացություն է: 1987-88 թթ. Հայաստանի կառավարությունը հատուկ որոշում ընդունեց պոլիէթիլենային իրեր արտադրող ձեռնարկություններում հակասողանքային նման միջոցների արտադրություն կազմակերպելու վերաբերյալ: Որոշումն այդպես էլ թղթի վրա մնաց: Իսկ ի՞նչ է արվում այսօր: Այս տարվա IV եռամսյակի համար պետական միջոցներից բավական պատկառելի հատկացումներ եղան սողանքների դիտարկումների ու մոնիտորինգի համար: Գեոէկոլոգների կարծիքով, նման որոշումը տնտեսական պոպուլիզմի փայլուն արտահայտություն է: Որովհետեւ ի՞նչ մոնիտորինգի մասին կարող է խոսք լինել, եթե հետազոտված չեն սողանքների ներկա իրավական վիճակը, դրանց շարժման ակտիվությունն ու տեղաշարժերի հավանականությունը: Եվ ի՞նչ ուղղությամբ ու ինչպե՞ս են ծախսվում այս նպատակին առանձնացված միջոցները: Մեր տնտեսությունը միշտ էլ պակասավոր կմնա, եւ մենք միշտ էլ տառապելու ենք առաջընթացի վերաբերյալ պաշտոնական վիճակագրության ու իրականության հակադրությունից, քանի դեռ շարունակելու ենք հիմնահարցերը լուծել՝ զանցառելով մտավոր ներուժը: Խնդիրների նկատմամբ նման հերետիկոսական մոտեցումը չէ՞ պատճառներից մեկը, որ, սիրելով երկիրը, շատերը խորթանում են նրանից ու բռնում գաղթի ճամփան:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Թուրքիայում հակակառավարական շրջանակները թուրք գիտնականի սպանության «հայկական հետք» են որոնում

Դեկտեմբերի 18-ին Անկարայի իր տան մոտ սպանվեց թուրք պատմաբան Նեջիփ Հաքլեմիթօղլուն: Պատմաբանի սպանությունը սառը ցնցուղի տպավորություն գործեց Թուրքիայի ղեկավարության, պետական եւ քաղաքական գործիչների վրա՝ շիկացնելով երկրում «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության նորընտիր իշխանությունների հետ նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերի տարաձայնությունների հետեւանքով առանց այդ էլ շիկացած քաղաքական մթնոլորտը:

Դեկտեմբերի 19-ին թուրքական պետհեռուստատեսությամբ հանգուցյալի հարազատներին ցավակցելիս Սեզերը հույս հայտնեց, որ այս սպանությունը Թուրքիայի համար մութ օրերի սկիզբ չի դառնա: Սեզերի խոսքերը բազմիմաստ են, տեղիք են տալիս տարաբնույթ մեկնաբանությունների: Հարցը, սակայն, մեկնաբանությունները չեն, այլ այդ խոսքերից բխող հետեւությունը: Ակնհայտ է, որ «մութ օրերը» ենթադրում են մութ ուժերի ակտիվացում: Վերջին տարիներին Թուրքիայի պետական կառույցներն ու զինված ուժերի գլխավոր շտաբը, դիտարկելով իսլամականներին երկրի աշխարհիկ կարգերի սպառնալիք, ամեն կերպ փորձում են նրանց որպես մութ ուժ ներկայացնել:

Ինչ վերաբերում է այդ ուժերի ակտիվացմանը, ապա «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը, անկախ բարենորոգչական ուղղվածությունից, այնուամենայնիվ, իսլամական է: Ավելին՝ նա ոչ միայն կարողացել է նոյեմբերի 3-ին խորհրդարանական վաղաժամկետ ընտրություններից հաղթող դուրս գալ, այլեւ երկրում միանձնյա իշխանություն պահովել կազմելով միակուսակցական կառավարություն:

Այս ամենի առումով պատահական չէ 1993-ին ահաբեկչության զոհ դարձած հայտնի թուրք լրագրող Ուղուր Մումջուի ավագ եղբոր Ջեյհան Մումջուի հետեւյալ դիտարկումը. «Թեեւ զինված հարձակման ենթարկվել է Հաքլեմիթօղլուն, բայց եւ այնպես բուն թիրախը երկրում միանձնյա իշխանության եկած «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունն է: Միջադեպը պատճառ է դառնալու, որ բնակչությունն ընդդիմանա այս կուսակցության ձեւավորած կառավարությանը»: Մումջուն այնուհետեւ կարծիք է հայտնում, որ Հաքլեմիթօղլուն որպես թիրախ ընտրված լինի Հայոց ցեղասպանության թեմայով կատարած աշխատությունների համար եւ սպանությունը վերագրում օտարերկրյա հետախուզական ծառայություններին:

Այլ կերպ նա կատարված սպանության մեջ «հայկական հետք» է որոնում: Այս հարցում նրան է միանում «Մեծ միասնություն» կուսակցության նախագահ Մուհսին Յազըջըօղլուն, որը ժամանակին ղեկավարել էր «գորշ գայլերի» երիտասարդական թեւը: Ահա թե ինչ է ասում նա. «Հաքլեմիթօղլուն հայերի ցեղասպանության հետ կապված լուրջ ուսումնասիրություններ էր կատարում: Ցեղասպանության պնդումներին հակադրել էր թուրքական թեզը հիմնավորող պատմական կարեւոր փաստեր: Նա դրանով եւ մեր ազգային հիշողությունն էր թարմացրել, եւ թե հաջողությամբ հերքել համաշխարհային հասարակական կարծիքի վրա իշխող անհիմն տեսակետները: Սպանությանն առնչվող այս հանգամանքը չպետք է աչքաթող անել»:

Յազըջըօղլուն միաժամանակ ուշադրություն է հրավիրում այն հանգամանքին, որ սպանությունը կատարվել է Հաքլեմիթօղլուի Իրաք կատարած այցից անմիջապես հետո եւ ավելացնում. «Վերջին շրջանում Իրաքում նա մի շարք կարեւոր ուսումնասիրություններ էր կատարում: Մեզ հայտնի է, որ նա Հյուսիսային Իրաքում հաճախակի էր լինում: Դեռեւս բացահայտված չեն այնտեղ նրա կատարած ուսումնասիրությունների բնույթն ու ձեռք բերած գիտելիքների բովանդակությունը: Մենք գործ ունենք գիտնականի սպանության հետ: Ժամանակացույցից երեւում է, որ սա սովորական սպանություն լինել չի կարող»:

Չբացահայտված սպանությունների հետաքննության հանձնաժողովի անդամ Հյուսամեթթին Քորքութաքան, Հաքլեմիթօղլուի սպանությունը արտաքին ուժերով պայմանավորելիս, կարծիք է հայտնում, որ սա գործն է նրանց, ովքեր փորձում են խոչընդոտել Եվրամիությանը Թուրքիայի անդամակցությանը: Նույն հանձնաժողովի նախագահ Սադըք Ավունդուքօղլուն սպանության առնչությամբ ասում է. «Թուրքիայում տեղի են ունեցել ընտրություններ: Երկրում կազմավորվել է միակուսակցական կառավարություն, որը բարի կամք եւ նախանձելի ջանք է գործադրում ժողովրդին հանդարտեցնելու համար: Կան ուժեր, որոնք աշխարհն են ղեկավարում եւ չեն ցանկանում, որ Թուրքիան հանգիստ շունչ քաշի: Միջադեպը նրանք են կազմակերպել»:

Այս ամենի մասին երեկվա համարում «Հայերի թեզերն էր հերքել» խորագրով տեղեկացնում է թուրք իսլամականների խոսափող «Վաքիթ» թերթը: Խորագրի ընտրությամբ Հաքլեմիթօղլուի սպանության «հայկական հետքը» գիտակցաբար առաջին պլան է մղվում: Ըստ ամենայնի, խնդիրն այդ հետքը չէ, այլ Թուրքիայի քաղաքական շրջանակներում եւ բանակում Հայաստանի նկատմամբ թուրքական նորընտիր իշխանությունների որդեգրած բարենպաստ դիրքորոշումից բխող անհանգստությունը: Ուրեմն, «հայկական հետքի» որոնումները վերջիններիս դիրքորոշման յուրահատուկ հակազդեցությունն են:

Հարկ է, սակայն, նշել, որ թուրքական նորընտիր իշխանությունները ԵՄ-ի կոպենհագենյան գագաթաժողովի որոշումներին իրենց դրական մոտեցումով եւ Կիպրոսի հիմնախնդիրը կարգավորելու պատրաստակամությամբ հակազդեցություն արդեն առաջ էին բերել: Սա հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Հաքլեմիթօղլուի սպանությունը նրանց դեմ է օգտագործվելու, ի վերջո նրանք իսլամամետ կուսակցության ներկայացուցիչներն են, իսկ Հաքլեմիթօղլուն Թուրքիայի աշխարհիկ հանրապետական կարգերի ջատագով, քեմալիզմի սկզբունքներին հավատարիմ գիտնական էր:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Վիլայաթ Գուլիեւը կասկածի տակ է դնում Յաշար Յաքըշի «հայանպաստ» հայտարարությունը

Թուրքիայի իսլամամետ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը, պատասխանելով օտարերկրյա լրագրողի «Թուրքիան ճանաչելո՞ւ է Հայոց ցեղասպանությունը» հարցին, ասել է. «Նախ պետք է գտնել վիճարկման ենթակա այս հարցի պատասխանը, ճշտելով՝ հայերի ցեղասպանություն եղե՞լ է, թե՞ ոչ: Առանց ճշմարիտ պատասխանի անհնար է նման խնդրի ընդունումը»: Մի քանի շաբաթ անց դեկտեմբերի 15-ին արտգործնախարար Յաշար Յաքըշը հայտարարում է. «Մենք զարգացնելու ենք մեր հարաբերությունները Ռուսաստանի, Իրանի եւ Հայաստանի հետ: Ինչ խոսք, հաշվի ենք առնելու Ադրբեջանի մտահոգությունները հայ-թուրքական համագործակցության առումով: Սակայն, եթե մեր տնտեսական շահերը պահանջեն հարաբերություններ հաստատել Հայաստանի հետ, մենք դա կանենք»: Այս երկու հայտարարությունները տպագրվել են թուրքական մամուլում, արտգործնախարար Յաքըշինը՝ պաշտոնական տեսակետներ արտահայտող «Թըրքիշ դեյլի նյուսի» դեկտեմբերի 17-ի համարում:

Բաքվի մամուլը մի քանի օր շարունակ կասկածի տակ է դրել եւ Էրդողանի, եւ Յաքըշի հայտարարությունների հավաստիությունը: Երկու օր առաջ Ադրբեջանի արտգործնախարարության մամլո խոսնակ Մեթին Միրզան հերքեց Յաքըշի հայտարարությունն առանց հղում անելու, ինչը եւ արտառոց է, եւ դիվանագիտական էթիկայի խախտում, երբ մի երկրի արտգործնախարարի հայտարարությունը հերքում է մեկ այլ երկրի արտգործնախարարության խոսնակը:

Հայ-թուրքական հարաբերություններին հարկ համարեց միջամտել Ադրբեջանի արտգործնախարար Վիլայաթ Գուլիեւը: Բաքվի «525 գազեթ» պարբերականի երեկվա համարում պարոն Գուլիեւը ասում է. «Որպեսզի Հայաստանը համագործակցություն սկսի Թուրքիայի հետ, անհրաժեշտ է, որ ղարաբաղյան հարցը կարգավորելու հետ հրաժարվի այսպես կոչված «ցեղասպանության» գաղափարից: Հայկական սփյուռքը աշխարհի բոլոր երկրներում, շահարկելով «ցեղասպանության» գաղափարը, դեմ է հանդես գալիս Թուրքիայի Եվրամիությանն անդամակցությանը»:

Բաքվի ANS հեռուստաընկերության Անկարայի թղթակիցը եւս հերքեց Յաքըշի հայտարարությունը, ընդ որում՝ վկայակոչելով վարչապետ Աբդուլլահ Գյուլին: Դեկտեմբերի 18-ին ANS-ով հեռարձակված թղթակցության մեջ Գյուլն իբր ասել է, թե ոչ Յաքըշը եւ ոչ էլ կառավարության այլ անդամ նման հայտարարություն չեն արել: Ադրբեջանը մեզ համար շատ ավելի կարեւոր է, քան Հայաստանի հետ տնտեսական կապերը, եւ Ադրբեջանի դեմ ուղղված մեկ սխալ քայլն անգամ կարող է պատճառ դառնալ թուրքական կառավարության տապալման, Գյուլի այս խոսքերը մեջբերելով հաղորդել է ANS-ը:

Թ. Հ.

Նեգրոպոնտե. «ԱՄՆ-ը խորապես հիասթափված է Իրաքի զեկուցագրից»

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում երեկ դռնփակ խորհրդակցության ավարտից հետո խորհրդում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Ջոն Նեգրոպոնտեն լրագրողներին հայտարարեց, թե ԱՄՆ-ը «խորապես հիասթափված է» իր ռազմական ծրագրերի վերաբերյալ Իրաքի ներկայացրած զեկուցագրից, բայց պատրաստ է Բաղդադին հնարավորություն տալ միջազգային հանրությանն ապացուցելու, որ փաստաթղթերում բացթողումները կանխամտածված բնույթ չեն կրում:

Նրա խոսքերով, Վաշինգտոնում առաջվա պես գտնում են, որ Իրաքը «լրջորեն խախտում է» ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի բանաձեւերը, ուստի այժմ Բաղդադը պետք է փորձի «փոխել այն տպավորությունը, թե զեկուցագրում առկա բացթողումները ստի ու խաբեության քաղաքականության շարունակությունը չեն»:

ՄԱԿ-ի տեսուչների խմբի ղեկավար Հանս Բլիքսը եւ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության տնօրեն Մուհամմեդ ալ Բարեդեյն իրենց հերթին Անվտանգության խորհրդում հայտարարել են, թե Իրաքի ներկայացրած 12 հազար էջանոց զեկուցագրում «որեւէ նոր բան չկա»: Ի պատասխան՝ Սադդամ Հուսեյնի խորհրդական Ամեր Սաադին Բաղդադում մամլո ասուլիսում պարզաբանել է, որ ՄԱԿ-ի տեսուչներին արդեն հայտնի տվյալները զեկուցագրում ընդգրկված են լոկ Անվտանգության խորհրդի նոր անդամներին դրանք ներկայացնելու նպատակով: Իրաքին հասցեագրված մեղադրանքները Սաադին անվանել է «սին, անորոշ եւ անապացույց»:

Քաբուլում ահաբեկչությունից ֆրանսիացիներ են զոհվել

Ֆրանսպրեսը Քաբուլից հաղորդում է, որ Անվտանգության միջազգային ուժերի (ԱՄՆ) ճամբարի առջեւ նռնակի պայթյունից զոհվել են ոչ կառավարական մի կազմակերպության աշխատակից 2 ֆրանսիացիներ, ինչպես նաեւ նրանց աֆղան թարգմանը: Այդ կազմակերպությունը գործում է լրատվամիջոցների ասպարեզում: Սպանվել են նաեւ 2 ուրիշ աֆղաններ: Վիրավորվել են նույն կազմակերպության աշխատակից 2 ֆրանսիացիներ, ինչպես նաեւ ԱՄՈՒ-ի աֆղան թարգմանը:

Ճամբարի խոսնակ, մայոր Գորդոն Մաքենզին հայտնել է, որ իր իսկ նետած նռնակից զոհվել է նաեւ ահաբեկիչը, որ «մոտ 45 տարեկան աֆղան էր»:

Սա վերջին երեք օրերին Քաբուլում օտարերկրացի զինվորականների դեմ ձեռնարկված երկրորդ ահաբեկչությունն է: Երեքշաբթի օրը կենտրոնում ավտոմեքենայի վրա նետված նռնակից վիրավորվել էին ամերիկացի երկու զինվորականներ եւ նրանց աֆղան թարգմանը: Քաբուլի զինվորական ակադեմիայում ամերիկացիները մասնակցում են աֆղանական նոր բանակի ստեղծմանը, բայց չեն մտնում ԱՄՈՒ-ի կազմի մեջ: Երեքշաբթի օրվա ահաբեկչության գործով ձերբակալվել է 18-ամյա մի աֆղան, որը խոստովանել է իր մասնակցությունը, նշում է Ֆրանսպրեսը:

Կորեայի նոր նախագահը երկխոսության կողմնակից է

Հարավային Կորեայում հինգշաբթի օրն անցկացված նախագահական ընտրություններում հաղթել է կենտրոնամետ ձախ ուժերի թեկնածու Ռո Մու Հյունը: Նա առաջադեմ գործիչ է եւ ԿԺԴՀ-ի հետ երկխոսության կողմնակից: «Ֆիգարո» թերթն ընդգծում է, որ Ռո Մու Հյունի հաղթանակը ենթադրում է ԱՄՆ-ի հետ լարվածության պահպանում ԿԺԴՀ-ի միջուկային ծրագրերին վերջ դնելու հարցում:

Նորընտիր նախագահը Հազարամյակի ժողովրդավարական կուսակցության առաջնորդն է, իրավապաշտպան նախկին փաստաբան: 1980-ական թթ. զինվորական բռնապետության տարիներին կարճատեւ բանտարկության է ենթարկվել: 2003 թ. փետրվարին նա 5 տարով կստանձնի նախագահի պաշտոնը, փոխարինելով Կիմ Տե Ջժունին:

Երիտասարդների եւ միջին տարիքի անձանց շրջանում մեծ հեղինակություն վայելող Ռո Մու Հյունը կողմ է արտահայտվում ԱՄՆ-ի հետ ռազմավարական դաշինքի վերանայմանը՝ արձագանքելով վերջին շաբաթներին Հարավային Կորեայում տիրող հակաամերիկյան տրամադրություններին: «Կորեայի երիտասարդները ձգտում են Վաշինգտոնի հետ իրավահավասար հարաբերությունների հաստատման, ազգային ինքնության ամրապնդման եւ այնքան էլ չեն վախենում ԿԺԴՀ-ի միջուկային հարձակման վտանգից», արձանագրում է «Ֆիգարոն»: Վերլուծաբանները Ռո Մու Հյունի հաղթանակը համարում են սերնդափոխության դրսեւորում: 56-ամյա նախագահը Կորեայում մեծամասնություն կազմող նոր սերնդի ներկայացուցիչն է, սերունդ, որը ծանոթ չէ Կորեայի պատերազմին եւ առավել եւս ճապոնական օկուպացմանը:

Ընտրություններում Ռո Մու Հյունի ախոյանը նախկին դատավոր ու վարչապետ Լին էր, որն առավելապես ներկայացնում էր կառավարող վերնախավի շահերը: Ռո Մու Հյունը նրան անվանել էր «սառը պատերազմի ջատագով» եւ ընտրողներին խնդրել ընտրություն կատարել թերակղզում «պատերազմի եւ խաղաղության» միջեւ:

Տնտեսական բնագավառում նախագահը մտադիր է նպաստել ներդրումների քաղաքականությանը, ինչպես նաեւ եկամուտների քիչ թե շատ հավասար բաշխմանը եւ սոցիալական հարաբերությունների մեղմացմանը:

Պ. Ք.

Նոյեմբերի վերջին Ֆրանսիայում էկրան բարձրացավ «Արամ» ֆիլմը, որը Ռոբեր Քեչիչյանի անդրանիկ ռեժիսորական աշխատանքն է։ Փարիզում հրատարակվող «Նուվել դ'Արմենի» հանդեսը մի շարք նյութեր է տպագրել այս ուշագրավ կինոնկարի մասին, այդ թվում Ավետիք Օլոհացյանի հոդվածը եւ հարցազրույց «Արամի» գլխավոր դերակատար Սիմոն Աբգարյանի հետ, որը Քեչիչյանի ֆիլմին նախորդած «Արարատ»-ում Արշիլ Գորկի է խաղացել։ Առաջիկայում թարգմանաբար կներկայացնենք նաեւ «Նուվել դ'Արմենի»-ի հարցազրույցը ֆիլմի ռեժիսորի հետ։

ԱՌԱՆՑ ՏՈՂԱՏԱԿԵՐԻ

«Արամ»
Ռեժիսոր՝ Ռոբեր Քեչիչյան։
Դերերում. Սիմոն Աբգարյան, Մաթյո Դեմի, Լյուբնա Ազաբալ, Սերժ Ավեդիքյան, Ալեն Մոտե, Ժիլ Արբոնա, Իզաբել Սադոյան։
Ֆրանսիա, 2002

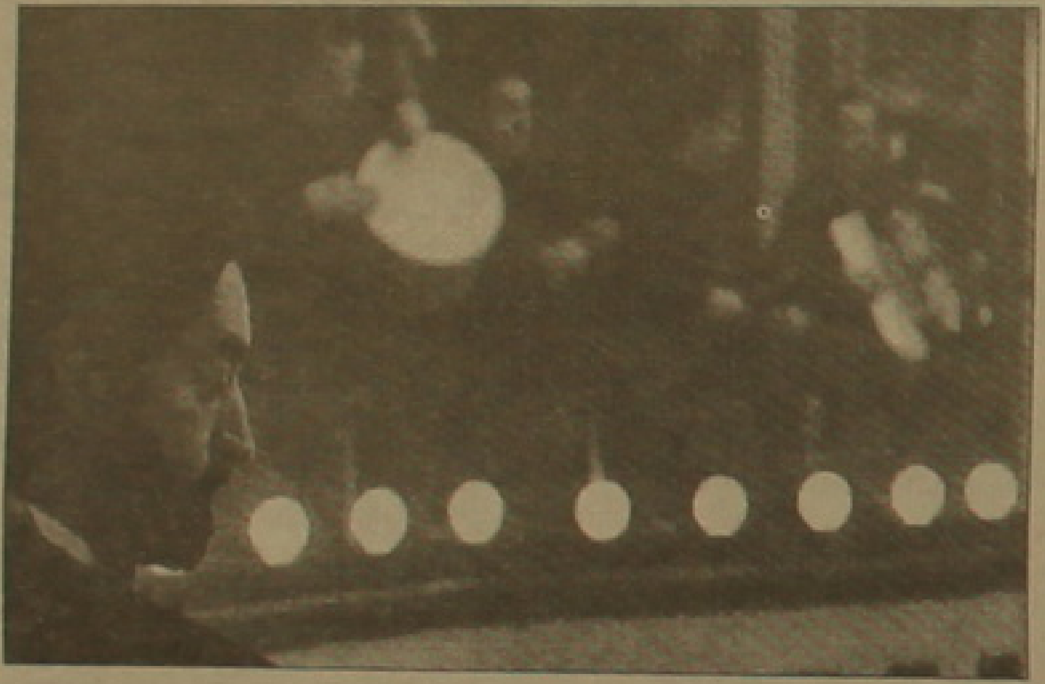

Ղարաբաղում հերոսաբար կռվելուց հետո ֆրանսահայ Արամը, որ նախկինում պատկանել է Հայկական հարցին հետամուտ մարտիկների գաղտնի կազմակերպության, վերադառնում է Ֆրանսիա վտանգավոր առաքելությամբ։ Նա մեծ ցանկություն ունի իրեն հատկացված սահմանափակ ժամկետում վերականգնել հարաբերությունները ընտանիքի հետ։ Արամի կրտսեր եղբայրը մի ձախողված մահափորձից հետո անդամալույծ է ու անգիտակից, եւ հայրը հրաժարվել է Արամից՝ մեղադրելով նրան այդ ողբերգության համար։ Մինչդեռ կրտսեր քույրը, որը հասակ է առել Արամի բացակայությամբ, ամուսնության շեմին է եւ շատ է ուզում, որ ամբողջ ընտանիքը ներկա լինի հարսանիքին։ Ֆրանսիական եւ թուրքական գաղտնի ծառայությունները տարբեր պատճառներով հետեւում են Արամին՝ Ֆրանսիա վերադառնալուց ի վեր։ Թուրքական աջ ծայրահեղական կազմակերպության անդամ անարգ Թալեաթը եւս վերադարձել է եւ ամենեւին էլ բարի մտադրություններ չունի։

«Արամը», որ արկածային կինոնկար է, «սեւ ֆիլմ», ինչպիսիք 50-ականներին սիրում էին նկարահանել Ֆրանսիայում եւ ԱՄՆ-ում, նաեւ նորօրյա հայկական ֆոնիկոն է։ Ռոբեր Քեչիչյանը, իր պատմության մեջ շեշտելով գլխավոր հերոսի պատկանելությունը ոչ միայն համայնքին, այլեւ ընտանիքին, թեեւ շոշափում է Հայկական հարցի մոտակա անցյալն ու ներկան, հաջողությամբ խույս է տալիս մարտաֆիլմի եւ ծրագրային կինոնկարի ստորջրյա խութերից։ Անհայտորեն հարկ չկա ամենայն ուշադրությամբ տողատակեր կարդալ՝ հասկանալու համար, որ ռեժիսորը իր տեսակետն ունի հարցի վերաբերյալ, որ նրա շահագրգռությունը իրական է, որ նա այնքան էլ չի սիրում աջ ծայրահեղականներին, որ հայկական երաժշտությունը հուզում է նրա սիրտը, եւ որ նա հպարտանում է իր ազգանունով։ Քեչիչյան ռեժիսորը իր առաջին լիամետրաժ ֆիլմում դիմում է հանդիսատեսների լայն շրջանին, ուստի եւ գործի դնում պարզ ու արդյունավետ բաղադրիչներ՝ ավտոմեքենաներով հետապնդում, փոխհրաձգություն, իրականից էլ վատթար չարագործներ, հնարավորին չափ ծախու ֆրանսիական գործիչներ՝ չմոռանալով դժվարին գործով զբաղված տղաներին, որոնց վրա արժե հույս դնել։ Այս ամենի շնորհիվ ֆիլմը դարձել է շատ գրավիչ, ոչ մի պահ չի ձանձրացնում, օժտված է ռիթմով եւ հավաստի ու վիպական կերպարներով, ինչին նպաստել են լավ դերակատարները։ Ինչ խոսք, դժվար է մոռացության տալ ժանրային կինոյի հսկաներ Ուիդմարկին, Բոգարթին, Քեգնիին, իսկ Ֆրանսիայում՝ Վենտուրային, Գաբենին եւ նույնիսկ Դելոնին ու Բելմոնդոյին, որոնք փայլել են այս կարգի ֆիլմերում, բայց, ընդհանուր առմամբ, «Արամի» դերակատարները դժվար կացությունից բավական լավ են դուրս գալիս։ Ոստիկան, սրիկա եւ հերոս եռյակը, այսինքն՝ Ժիլ Արբոնան, Սերժ Ավեդիքյանը եւ Սիմոն Աբգարյանը (երեքն էլ թատրոնի մեծատաղանդ դերասաններ) իրենց հիանալի են դրսեւորում։ Ինչ վերաբերում է նորեկներին, ինչպիսիք են Լյուբնա Ազաբալը եւ Մաթյո Դեմին (խեղճին լավագույն դերը չի բաժին ընկել), նրանք հավաստել են գովելի այն ամենը, ինչ կարելի է ասել իրենց մասին «Նուվել դ'Արմենի»-ի էջերում։

Ռոբեր Քեչիչյանի՝ որպես բազմաթիվ ֆիլմերի ռեժիսորի առաջին ասիստենտի փորձառությունը, նախ եւ առաջ, տեսանելի է դերասանների հետ տարած նրա աշխատանքում։ Բոլոր գլխավոր դերակատարներն էլ իրենց ուժերը ի սպաս են դրել հստակ գեղարվեստական մտահղացմանը։ Դերասանախմբի նման հավասարության հասնելու համար թերեւս քիչ տեղ է մնացել հանպատրաստից ստեղծագործելուն։

Այնուամենայնիվ, կարելի է մի վերապահում անել Սերժ Ավեդիքյանի մարմնավորած կերպարի առնչությամբ, որի «առոգանությունը» թվում է փոքր-ինչ չափազանցված, բայց միայն այդքանը. նրա խաղի մասին չի կարող խոսք լինել։

Տեխնիկական առումով արդյունքը առավել քան գոհացուցիչ է։ Ի վերջո, «Արամի» ֆոնը կարող է վիճաբանությունների տեղիք տալ հայկական համայնքում։ Ինչ-ինչ բնորոշումներ, երաժշտության ընտրությունը, հարսանիքի դրվագները կամ այն տեսարանները, որտեղ տարեց հայերը գնացքում թուղթ են խաղում, կարող են քննադատության արժանանալ, բայց Քեչիչյանը ամեն ինչ կիարքի, մինչեւ դահլիճի լույսերը նորից վառվեն, հանդիսատեսները կինոյի հիասքանչ պահեր կապրեն՝ հուզումնալից ու հաճելի, այն ամենով հանդերձ, ինչ անհրաժեշտ է քնով չանցնելու համար։ Քեչիչյանի ֆիլմն իր ժանրով միանգամայն տեղին է 2002 թվականի վերջին երեք ամիսների անսպասելի եռերգության մեջ։ «Արարատը», «Լռության սիմֆոնիան» եւ «Արամը» հանդիսատեսներին ոճական բազմազանություն են ընծեռում, եռակի ապացույց, որ կարելի է խոսել ցեղասպանության («Արարատ»), համայնքի («Արամ») ու Հայաստանի («Լռության սիմֆոնիա») մասին եւ այսպիսով, նկարահանել երեք շատ լավ ֆիլմ։ Մնանք շարունակության սպասող...

Արժե դիտել

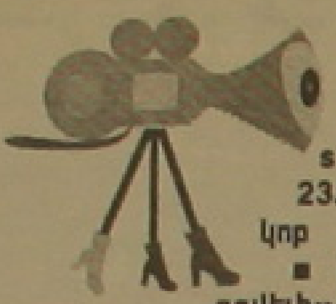

25 դեկտեմբերի, 23.05 Արմեն-Ակոբ

■ **«Քաղցր եւ զզվելի»★★։** Ռեժիսոր՝ Վուդի Ալեն։ Դերերում. Շոն Փեն, Ումա Թուրման, Սամանթա Մորթոն։ ԱՄՆ, 1999։

Ջազային երաժիշտ Էմեթ Ռեյը, որի կենսապատումն է ֆիլմը, իսկական հանճարի պես թե «քաղցր» է, թե «զզվելի»։

26 դեկտեմբերի, 01.30 Արմեն-Ակոբ

■ **«Անառակը»★★։** Ռեժիսոր Գաբրիել Ագիոն։ Դերերում. Վենսան Պերես, Ժոզիան Բալասկո, Ֆանի Արդան, Արիել Դոմբալ։ Ֆրանսիա, 1999։

Դենի Դիդրոն՝ 18-րդ դարի լուսավոր գլուխներից մեկը, բարեկամուհու կալվածքում ծածուկ աշխատում է իր արգելված գրքի՝ «Հանրագիտարանի» վրա։

27 դեկտեմբերի, 00.45 НТВ

■ **«Բիթլջուս»★★★։** Ռեժիսոր՝ Թիմ Բարթոն։ Դերերում. Ջինա Դեյվիս, Ալեք Բոլդուին, Մայքլ Քիթոն, Ուայնոնա Ռայդեր։ ԱՄՆ, 1988։

Գունագեղ ֆանտազիա ուրվականներ դարձած ամուսնական զույգի մասին, որը ոչ մի կերպ չի ուզում լքել իր տունը։

28 դեկտեմբերի, 22.20 Արմեն-Ակոբ

■ **«Ջենտլմենները նախընտրում են շիկահերներին»★։** Ռեժիսոր՝ Հաուարդ Հոքս։ Դերերում. Մերիլին Մոնրո, Ջին Ռասել։ ԱՄՆ, 1953։

Երաժշտական կատակերգություն, որտեղ Մոնրոյի հերոսուհու՝ հմայիչ Լորելեյի «աչքերը բացվում են գոհարների եւ փակվում՝ համբույրների համար»։

28 դեկտեմբերի, 23.40 НТВ

■ **«Ալի»★։** Ռեժիսոր՝ Մայքլ Ման։ Դերերում. Ուիլ Սմիթ, Ջեյմի Ֆոքս, Ջոն Վոյթ, Մարիո Վան Փիբլզ։ ԱՄՆ, 2001։

Լայնածավալ կենսագրական ֆիլմ մեծ բռնցքամարտիկ Մոհամեդ Ալիի մասին։

29 դեկտեմբերի, 12.20 1-ый канал

■ **«Գրանդ հոթել»★★։** Ռեժիսոր՝ Էդմունդ Գուլդինգ։ Դերերում. Գրետա Գարբո, Ջոն Բերիմոր, Ջոան Քրոֆորդ, Ուոլես Բիրի։ ԱՄՆ, 1932։

Խմբակային բենեֆիս՝ հոլիվուդյան մեծ աստղերի մասնակցությամբ, որոնք պատկերում են բեռլինյան հյուրանոցի կենվորներին։

ՍԻՄՈՆ ԱԲԳԱՐՅԱՆ. «ԻՄ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻԱՅՆ ԿՅԱՆՔԻՍ 40 ՏԱՐԻՆ ՉԷ»

– Գորկի, Արամ. պատմեք հայերի այս երկու դերերի մասին։

– Արամի կերպարը ակնհայտորեն ավելի գաղափարական է, քան Գորկունը, որն անցնում է իր նկարչության միջով, ապրում արվեստի վերափոխությունը։ Արամը պատմության այն հերոսներից է, որոնց հազվադեպ կարելի է հանդիպել։ Նա համազգային դեմք չէ։ Ես չպետք է որոշակի ստեղներ սեղմեի այս դերը խաղալու համար։ Բայց եւ չպետք է նույնն անեի, ինչ ուրիշ դեր խաղալիս։ Ճիշտ է, հայ լինելու հանգամանքն ազդում է խաղիս վրա, իմ անհատականությունը կերտված է իմ պատմությամբ, որը միայն կյանքիս 40 տարին չէ, այլ պատմության մոտ երեք հազարամյակը։ Հետեւաբար, դա արտացոլվում է աշխատանքիս մեջ։

– «Սեւ ֆիլմ» ստեղծելու նպատակամիտումը փոքր-ինչ չի՞ խանգարում «Արամի» սյուժետային գծերի ընկալմանը։

– Դե, գուցե ցանկալի է ուրիշ բան տեսնել, քան այն, ինչ արվել է, բայց դա արվել է այսպես եւ ոչ թե այլ կերպ։ Սա մի ընտանիքի պատմություն է։ Վերցվել է միայն մի իրավիճակ. այն, ինչ կատարվել է 81-ին եւ շարունակվում է այլեւայլ ձեւերով դրսեւորվել, ասենք, Հայաստանում եւ Ղարաբաղում։ Այդ ընտանիքի պատմությունն արվում է հենց այս շրջանակներում։ Ինձ համար սա է ամբողջը եւ ուրիշ ոչինչ։ «Արամը» էթնիկական ֆիլմ չէ, մենք ոչ թե էթնոս ենք, այլ ժողովուրդ։ Խոսքը մի ընտանիքի պատմության մասին է որոշակի քաղաքական իրավիճակում։

– Վերջին եռամսյակում արտասովոր բան է կատարվում, երեք հայկական ֆիլմ է հայտնվել կինովարձույթում։

– Դա նաեւ մտահոգության առիթ է տալիս. նախկինում երբեք նման բան չի եղել։ Իմ կարծիքով, կան արվեստագետներ, անհրաժեշտ մասնագետներ, բայց, դժբախտաբար, հարկավոր է փող հայթայթել։ Ֆիլմ նկարելը դժվար գործ է, որը մեծ եռանդ, ջանք եւ դրամական միջոցներ է պահանջում։ Բանիմաց մարդիկ են պետք, իսկ բանիմաց մարդկանց պետք է վճարել։ Ես գիտեմ, համայնքի կարծիքով, երեք ֆիլմը հոյակապ է, բայց էականն այն է, որ նախկինում նման բան չի եղել։ Պիտի հարց տալ, թե ինչու ծառայողների պես դրանք միանգամից տեղացին մեր գլխին, թեեւ բավական է փորել, եւ կան ջրհորներ, կա ջուր։ Կա կինո, թատրոն, արվեստ ստեղծելու կարողություն, եւ հարկավոր է քաջալերել հայ արվեստագետներին, որոնք կարող են միջազգային ճանաչման հասնել։ Բայց դա չի կատարվում, որովհետեւ միշտ մնում է որպես երկրորդական բան հայերի գիտակցության մեջ։

– «Գազանը Լուսնի վրա»-ն ինչ-որ չափով չնպաստե՞ց Հայաստանի մասին պատմող գործերի այս ծաղկունքին։

– Այդ պիեսը արդեն 40 հազար մարդ է տեսել։ Երբ թատերական ստեղծագործությանը հաջողվում է կյանք առնել, հուզել շատ մարդկանց՝ բնավ քաղաքական չլինելով կամ ինչ-որ բան չողոքելով, այլ միայն թատրոնի մոգական հմայքի շնորհիվ, դա էլ կարող է շաղկապվել արդիականության հետ։ Երբ սենատը ճանաչեց ցեղասպանությունը (այդ պահին ես խաղում էի «Գազանը Լուսնի վրա» ներկայացման մեջ), մի լրագրող ինձ ասաց. «Ահա եւ դուք լրացրիք պատմության բացը»։ Պատասխանեցի. «Ես այն զգացումը չունեմ, թե լրացրել եմ պատմության բացը, այդ դուք ու թուրքերն էք լրացնում պատմության բացը, իսկ ես միշտ գիտակցել եմ, իմացել, որ անարդարություն է կատարվել»։ Բայց ինձ համար վերջնական նպատակ չեն ոչ «Գազանը Լուսնի վրա»-ն, ոչ ցեղասպանության ճանաչումը, թեեւ դա մեծ առաջընթաց քայլ է, ոչ էլ այն ֆիլմերը, որոնք նկարահանվում են։ Պետք է հասնել այն ըմբռնմանը, թե ինչպես կարելի է ապրել առանց համայնքային գիտակցությամբ համակվելու, որը, ի վերջո, ամեն ինչ կխեղդի։

– Ինչպե՞ս եք պատկերացնում ձեր մոտիկ ապագան։

– Իմ ապագան նման կլինի անցյալիս. ես կշարունակեմ խաղալ կինոյում եւ թատրոնում, քանի դեռ դա հնարավոր կլինի, բայց ոչ ամեն գնով։

Էջը պատրաստեց
ԶԱՌԼՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

ՌՈԲԵՐ ՔԵՉԻՉՅԱՆ

Արամ եւ Հռանտուհի Քեչիչյանների յոթ զավակներից հինգերորդը ծնվել է 1949-ին, Ալժիրում։ 50-ականների վերջին ընտանիքը տեղափոխվել է Իսի-լե-Մուլին։ Ռոբերն ապրուստը վաստակելու համար բավական վաղ է աշխատել, ա-

պա՝ տնտեսագիտական կրթություն ստացել Արվեստների եւ արհեստների ազգային դպրոցում։ Նա ավարտել է նաեւ Փարիզի համալսարանի բնական գիտությունների ֆակուլտետը։ 1972-ին գիտական աստիճան է ստացել պատմությունից, իսկ հաջորդ տարի՝ ժամանակակից գրականությունից եւ ընդունվելով կրթության ոլորտ՝ դասավանդել է Սյուրոն-Լա-Ֆորեի ուսումնարանում։ 1984-ին Քեչիչյանը թողել է ամեն ինչ եւ անցել կինոյի ասպարեզ։ Հենց նույն տարի էլ որպես ռեժիսորի երկրորդ ասիստենտ մասնակցել է Ժորժ Լոբների «Ուրախ զատիկ» ֆիլմի նկարահանումներին, որտեղ Ժան-Պոլ Բելմոնդոյի, Սոֆի Մարսոյի եւ Մարի Լաֆորեի հետ զբաղված էր նաեւ ֆրանսահայ դերասանուհի Ռոզի Վարտը։ 1986-ից ի վեր որպես ռեժիսորի առաջին ասիստենտ Քեչիչյանը աշխատել է այնպիսի ճանաչված դեմքերի հետ, ինչպիսիք են Ֆիլիպ Քաուֆմանը («Կեցության անտանելի թեթեւությունը»), Ժակ Դերեյը («Սիրո հիվանդություն», «Սեւ անտառներ»), Ալեն Բերբերյանը («Վախի քաղաք»), Էդուար Մոլինարոն («Բոմարշե»), Ալեն Շաբան («Դիդյե») եւ այլք։ Որպես երկրորդ ռեժիսոր՝ Քեչիչյանը 1999-ից մասնակից է դարձել Ժերար Կրավչիկի «Տաքսի 2» եւ Ալեն Շաբայի «Աստերիքս եւ Օբելիքս. «Կլեոպատրա» առաքելությունը» ֆիլմերի ստեղծմանը։ Կլոդ Միլերի, Ժան-Պոլ Ռապընոյի, Ալեն Բերբերյանի եւ այլոց հետ նա աշխատել է նաեւ հեռուստաֆիլմերի եւ գովազդային ժապավենների վրա։ «Արամը» Ռոբեր Քեչիչյան ռեժիսորի առաջնեկն է կինոյում։

ԱԶԳ

Մարզական

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լեւոն Արոնյանի փառահեղ նվաճումը

Սկիզբը էջ 1

Լեւոն Արոնյանի հաջողությունն օրինաչափ է: Նա պատանի հասակից աչքի է ընկել իր կայուն մրցելույթներով՝ բազմիցս մրցանակների արժանանալով ամենաբարձր կարգի մրցաշարերում: Տպավորիչ է տաղանդավոր պատանու տիտղոսների շարքը: Լեւոնը մինչեւ 12 տարեկանների արագ շախմատի աշխարհի չեմպիոն է, կրում է մինչեւ 14 տարեկանների աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը, ինչպես նաեւ մինչեւ 20 տարեկանների Եվրոպայի առաջնության ոսկե մեդալակիր է: Նա բազմիցս դարձել է տարիքային տարբեր խմբերի աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնությունների մրցանակակիր: Անցյալ տարի Աթենքում կայացած մինչեւ 20 տարեկան աղջիկների եւ պատանիների աշխարհի առաջնությունում Արոնյանն արժանացել էր բրոնզե մեդալի: Հայաստանի պատանեկան հավաքականի կազմում Լեւոն Արոնյանը դարձել է Ստամբուլում անցկացված մինչեւ 16 տարեկանների շախմատի օլիմպիադայի չեմպիոն, իսկ մեծահասակների հավաքականի կազմում նվաճել Եվրոպայի թիմային առաջնության հաղթողի կոչումը: Լեւոնը գերազանց հանդես եկավ նաեւ սեպտեմբերին կայացած շախմատի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնությունում: 9 հանդիպումներում վաստակելով 6 միավոր (3 հաղթանակ, 6 ոչ-ոքի), Լեւոնն առաջին անգամ հռչակվեց Հայաստանի չեմպիոն (նախորդ երկու առաջնություններում նա գրավել էր 2-րդ տեղը): Ընդ որում, Արոնյանը միակն էր, որ այդպես էլ չճաշակեց պարտության դառնությունը: Այդքանից հետո շատ ցավալի էր, որ ինչ-ինչ պատճառներով Արոնյանին չընդգրկեցին Բլեդ մեկնող ՀՀ հավաքականի կազմում, թեեւ առաջնության մրցակարգով չեմպիոնը պետք է անպայման լիներ օլիմպիադայի մասնակիցների ցանկում:

Ինչեւէ, Լեւոն Արոնյանը մեկ անգամ եւս ապացուցեց, որ տիրապետում է շախմատային խաղի գաղտնիքներին եւ մեծ ներուժ ունի, ինչը պետք է օգտագործել ի շահ հայկական շախմատի:

Արոնյանը կես միավորով առաջ անցավ անգլիացի գրոսմայստեր Լուկ Մակշեյնից: Վերջինս վերջին երկու տուրերում եւս իր օգտին հաղթանակներ գրանցեց համապատասխանաբար պարտության մատնելով Հաեմ Էխսանին եւ հունգարացի Ֆերենց Բերկեշին: 9 միավորով բրոնզե մրցանակակիր դարձավ հնդիկ շախմատիստ, միջազգային վարպետ Գանգուլի Սուրիան:

Առաջնության վերջնագծում չեմպիոնի կոչման համար լարված մրցապայքար ծավալվեց նաեւ աղջիկների մրցաշարում: Աշխարհի ներկայիս չեմպիոնուհի, հնդիկ շախմատիստուհի Հումպի Կոնեռուն եւ չին գրոսմայստեր Չժաո Հուն երկուական հաղթանակներ տոնելով, վաստակեցին հավասար 10,5-ական միավոր: Ոսկե մեդալի բախտը վճռեցին լրացուցիչ գործակիցները: Չեմպիոնուհի հռչակվեց Չժաո Հուն: 3-րդ մրցանակակիր դարձավ ռուսաստանցի գրոսմայստեր Նադեժդա Կոսինցեւան, որը նախ հաղթեց հնդիկ Պրաթիբային, ապա վերջին տուրում պարտության մատնեց ավստրիացի Եվա Մոզերին:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԵՐ

Հարավսլավացին «Կարպատների» ղեկին

Հարավսլավացի Իվան Գոլացը նշանակվել է Լվովի «Կարպատների» գլխավոր մարզիչ: 52-ամյա մասնագետը ժամանակին խաղացել է Բելգրադի «Պարտիզանում» եւ Հարավսլավիայի հավաքականում: 1978 թ.-ից նա 10 մրցաշրջան հանդես է եկել անգլիական «Սաութհեմփթոնում»: Ավարտելով ելույթները, նա գլխավորել է «Պարտիզանը»: Նրա ղեկավարությամբ թիմը նվաճել է երկրի չեմպիոնի տիտղոսն ու գավաթը: 90-ականների կեսերին Գոլացը շոտլանդական «Դանդի Յունայթեդի» գլխավոր մարզիչն էր եւ 1994/95 թթ. իր սաների հետ նվաճեց երկրի գավաթը: Վերջին տարիներին նա մարզում էր հարավսլավական «Սարտիդ» թիմը:

Գլխավոր թեկնածուն Հաանն է

Հոլանդիայի հավաքականի նախկին ֆուտբոլիստ Արի Հաանը Չինաստանի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնի գլխավոր թեկնածուն է: Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունից հետո Բորա Միլուտինովիչի հրաժարականից հետո Չինաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան հավաքականի մարզչի որոնումների մեջ է: Թեկնածուների թվում են նաեւ Ճապոնիայի նախկին գլխավոր մարզիչ Ֆիլիպ Տրուսյեն եւ Հոլանդիայի հավաքականի երկրորդ մարզիչ Վիլհելմ վան Հանագեմը: Սակայն նրանք բավական բարձր աշխատավարձ են պահանջում: Ուստի ընտրությունն ընկել է Հաանի վրա: 54-ամյա Հաանը թեեւ հավաքականների հետ աշխատելու փորձ չունի, սակայն մարզչական գործունեություն է ծավալել Ավստրիայի «Վենա», հոլանդական «Ֆեենոորդ», հունական ՊԱՕԿ, գերմանական «Շտուտգարտ» եւ «Նյուրենբերգ» թիմերում: Որպես ֆուտբոլիստ, նա 1974 եւ 1978 թթ. մասնակցել է ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությանը՝ դառնալով արծաթե մրցանակակիր:

Պախոմովը Ղազախստանի հավաքականի մարզիչ

Ֆուտբոլի Ռուսաստանի երիտասարդական հավաքականի նախկին գլխավոր մարզիչ Լեոնիդ Պախոմովը չորս տարով պայմանագիր է կնքել Ղազախստանի ֆեդերացիայի հետ: Նա գլխավորելու է Ղազախստանի ֆուտբոլի ազգային հավաքականը, որի առջեւ խնդիր է դրվել նվաճելու 2006 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ուղեգիրը: Նշենք, որ Ղազախստանն առաջին անգամ է մասնակցելու եվրոպական գոտու ընտրական մրցաշարին: Այս տարվա ապրիլին Ղազախստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան դարձավ ՈւԵՖԱ-ի անդամ: Մինչ այդ, ղազախ ֆուտբոլիստները մասնակցում էին ասիական գոտու ընտրական մրցումներին:

Նահանգապետն ակումբի նախագահ

Հաջորդ մրցաշրջանում ՌԴ պրեմիեր-լիգայի երկու թիմեր՝ Մոսկվայի «Տորպեդո-ԶԻԼ»-ը եւ Նովոռոսիյսկի «Չերնոմորեցը» կներկայացնեն այլ քաղաքներ: «Տորպեդո-ԶԻԼ»-ը գնել է «Նորիլսկի նիկել» ընկերությունը: Թիմը նոր մրցաշրջանում կներկայացնի Կրասնոյարսկը եւ, ինչպես նշել է երկրամասի նահանգապետ Ալեքսանդր Խլոպոնինը, հավանաբար հանդես գա «Տորպեդո-Ենիսեյ» անվամբ: «Չերնոմորեցի» բաժնետոմսերի հսկիչ-փաթեթը ներկայում պատկանում է Կրասնոդարի երկրամասի վարչակազմին եւ թիմը ներկայացնելու է այդ երկրամասը: Ակումբի հիմնադիրների խորհրդի նախագահ Գեորգի Անտոնյանը 6 մլն դոլարի ներդրում է կատարել, իսկ ակումբի նախագահի պաշտոնը զբաղեցրել է Կրասնոդարի երկրամասի նահանգապետ Ալեքսանդր Տկաչովը:

Ռոբերտո Բաջոյի 300-րդ գոլը

Ֆուտբոլի Իտալիայի առաջնության հերթական խաղում «Պերուջայի» դարպասը «Բրեշիայի» հարձակվող Ռոբերտո Բաջոյի 11 մ-ից հարվածով խփած գնդակը հոբելյանական՝ 300-րդ գոլն էր նրա ֆուտբոլային կենսագրությունում: Անվանի ֆուտբոլիստն իր առջեւ նպատակ է դրել Իտալիայի «Ա» սերիայի առաջնությունում գոլերի թիվը հասցնել 200-ի: Դրա համար նրան անհրաժեշտ է խփել եւս 13 գոլ: Գործող ֆուտբոլիստներից Բաջոյի ցուցանիշը (187 գնդակ) լավագույնն է Իտալիայի առաջնություններում: Երկրորդ արդյունքն ունի արգենտինացի Գաբրիել Բատիստուտան (182 գոլ), որը հանդես է գալիս «Ռոմայում»:

Վիճակագրությամբ հետաքրքրվողների համար նշենք, որ Իտալիայի «Ա» սերիայի առաջնություններում (անց է կացվում 1929 թ.) բոլորից արդյունավետ է գործել Սիլվիո Պիոլան, որը 1929-54 թթ. ընթացքում խփել է 274 գոլ: 2-րդ ցուցանիշն ունի շվեդ ֆուտբոլիստ Գունար Նորդահլը՝ 225 գնդակ: Նա աչքի էր ընկնում չափազանց բարձր արդյունավետությամբ: 1940-1958 թթ. Նորդահլը Շվեդիայի եւ Իտալիայի առաջնությունների 463 խաղում խփել է 376 գոլ: Իտալիայի առաջնությունների լավագույն ռմբարկուների եռյակը 216-ական գնդակով եզրափակում են Ջուզեպե Մեացցան եւ Ալտաֆինին:

ՇԱԽՄԱՏ

Կասպարով-Կարպով հերթական մրցախաղը

Նյու Յորքում արագ շախմատի յուրօրինակ մրցախաղ են անցկացնում աշխարհի 12-րդ եւ 13-րդ չեմպիոններ Անատոլի Կարպովն ու Գարրի Կասպարովը: Յուրաքանչյուր պարտիայի համար մրցակիցներին տրամադրվում է 25 րոպե գումարած 10 վայրկյան յուրաքանչյուր կատարված քայլի համար: Մրցախաղը բաղկացած է 4 պարտիայից: Անկախ մրցումների արդյունքից, Կասպարովը կստանա 200 հազար դոլար, Կարպովը՝ 50 հազար: Նման ակնառու տարբերությունը մրցախաղի կազմակերպիչները բացատրում են շախմատիստների անհավասար վարկանիշով: Ինչպես հայտնի է, ՖԻԴԵ-ի վարկանիշային ցուցակում Կասպարովը զբաղեցնում է առաջին հորիզոնականը, իսկ Կարպովը 17-րդ տեղում է: Մրցախաղն անցկացվում է ABC ընկերության ստուդիայում առանց հանդիսատեսների: Պարտիաներն ուղիղ եթերով հեռարձակվում են միայն ինտերնետային ցանցով:

Որքան էլ որ տարօրինակ է, սակայն խաղացված երկու պարտիաներում էլ հաջողությունն ուղեկցել է սեւ խաղաքարերով հանդես եկած շախմատիստներին: Առաջին պարտիայում 52-րդ քայլում հաղթանակ տարավ Գարրի Կասպարովը, 2-րդում 47-րդ քայլում հաջողության հասավ Անատոլի Կարպովը:

Գարրի Կասպարովն ու Անատոլի Կարպովը վաղեմի մրցակիցներ են, որոնք միմյանց հետ ռեկորդային թվով պարտիաներ են խաղացել: Միայն 5 անգամ նրանք հանդիպել են աշխարհի չեմպիոնի կոչման մրցախաղում: Դրանցից առաջինը շախմատի պատմության մեջ ավարտվեց սկանդալային վճռով: Այն ժամանակվա ՖԻԴԵ-ի նախագահ Ֆլորիան Կամպոմանեսը պատճառաբանելով մրցակիցների հոգնածությունը, դադարեցրել էր մրցախաղը: Իսկ վերջին մրցախաղը տեղի է ունեցել 1990 թ. Նյու Յորքում: Այնպես որ մրցակիցները քաջատեղյակ են միմյանց հնարավորություններից:

«Ինտերը» դուրս մնաց պայքարից

Ֆուտբոլի Իտալիայի գավաթի 1/8 եզրափակիչում անհաջողության մատնվեց «Ինտերը»: Սեփական հարկի տակ «Ինտերը» 1-2 հաշվով պարտվեց «B» սերիայի առաջնությունում հանդես եկող «Բարի» թիմից: Խաղը «Ինտերի» համար դրամատիկ ելք ունեցավ: 56-րդ րոպեին Կոնսեյսաոն առաջ մղեց «Ինտերին» եւ երկու հանդիպումների ընդհանուր արդյունքով հաշիվը դարձավ 2-1: Սակայն ընդամենը 3 րոպե անց Գամարան գնդակն ուղարկեց սեփական դարպասը՝ վերականգնելով հավասարակշռությունը: Հանգուցալուծումը տեղի ունեցավ խաղավերջին, երբ հյուրերի խաղացող Սպինեզին խփեց վճռորոշ գոլը եւ հաղթանակ պարգեւեց «Բարիին»: Եվ քանի որ թիմերի առաջին հանդիպումն ավարտվել էր ոչ-ոքի (1-1), «Ինտերը» դուրս մնաց գավաթի մրցաշարից՝ արժանանալով «Կեւոյի» եւ «Բոլոնիայի» բախտին:

Քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեց «Լացիոն», որը հյուրընկալվելիս էլ հաջողության հասավ՝ 2-1 հաշվով հաղթելով «Էմպոլիին»: Առաջին խաղում «Լացիոն» մրցակցին պարտության էր մատնել 2-0 հաշվով: Պայքարը շարունակում է նաեւ «Պերուջան», որը 2 անպատասխան գնդակ խփեց «Սամպդորիայի» դարպասը: Առաջին խաղում գրանցվել էր ոչ-ոքի (1-1):

Մարմնամարզուհիները պատժվեցին

Ռումինիայի մարմնամարզության ֆեդերացիան արգելել է մարմնամարզուհիներ Լավինիա Միլոշովիչին, Կորինա Ունգուրյանուին եւ Կլաուդիա Պրեսեչանին առաջիկա 5 տարիներին զբաղվել մարզչական կամ մրցավարական գործունեությամբ: Պատճառն այն է, որ նախկին մարմնամարզուհիները նկարահանվել են ճապոնական ամսագրում եւ տեսաֆիլմում, որտեղ նրանք մերկ վիճակում պարապմունքներ են անցկացնում: Վերջերս այդ տեսաֆիլմը ցուցադրվել է Ճապոնիայում՝ կաբելային հեռուստատեսությամբ: Մարմնամարզուհիների վարքը մեծ աղմուկ է առաջացրել հատկապես Ճապոնիայում: Երկրի մարմնամարզության ասոցիացիան այդ առիթով նույնիսկ առաջարկել էր արգելել Ռումինիայի մարմնամարզության հավաքականի մասնակցությունը հաջորդ տարի Յոկոհամայում կայանալիք մրցումներին: Սակայն պարզվել էր, որ սպորտին հրաժեշտ տված մարմնամարզուհիները որեւէ կապ չունեն Ռումինիայի ֆեդերացիայի եւ հավաքականի հետ, ուստի ռումին մարմնամարզուհիները կմասնակցեն հաջորդ տարվա մրցումներին: Իսկ Ռումինիայի ֆեդերացիան արգելել է նաեւ օլիմպիական նախկին չեմպիոնուհիներին օգտագործել ֆեդերացիայի խորհրդանշանը: Նրանք կարող են միայն մարմնամարզության մասնավոր դասեր կազմակերպել:

Օլիմպիադայի ժամկետները կարող են փոփոխվել

2008 թ. Պեկինում կայանալիք ամառային օլիմպիադայի կազմկոմիտեն դիմել է ՄՕԿ-ին՝ խաղերի անցկացման ժամկետները փոփոխելու խնդրանքով: Պատճառն այն է, որ խաղերի անցկացման ժամանակահատվածում (հուլիսի 25-ից օգոստոսի 10-ը) Պեկինում անտանելի շոգ է: Օրինակ, այս տարվա հուլիսի 14-ին ստվերում եղել է 41 աստիճան, իսկ արեւի տակ ջերմաչափը ցույց էր տվել 60 աստիճան: Կազմկոմիտեն առաջարկում է խաղերը տեղափոխել օգոստոսի 2-րդ տասնօրյակ: Բացառված չէ, որ խաղերի ժամկետների փոփոխման մասին որոշումը կայացվի արդեն փետրվարին՝ ՄՕԿ-ի գործկոմի հերթական նիստում:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ Օրվա հետեւից

Անակնկալ սառնամանիք Թուրքիայում

ԱՆԿԱՐԱ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայում վերջին 24 ժամվա ընթացքում ցրտահարությունից երեք մարդ է զոհվել Թոկատ, Վան եւ Կայսերի քաղաքներում: Անատոլու գործակալության տվյալների համաձայն, անցած շաբաթվա ընթացքում Թուրքիայում անսովոր ցրտերի զոհ է դարձել տասը մարդ:

Այսօր առավոտյան ձյունով են ծածկվել Ստամբուլի փողոցներն ու հրապարակները: Քաղաքում, որի բնակչությունն անցնում է 10 միլիոնից, կազմալուծվել է հասարակական տրանսպորտի երթեւեկությունը, դադարեցվել են պարապմունքները դպրոցներում: Տարերքից տուժել է Թուրքիայի մայրաքաղաք Անկարան եւ էլի տասնյակ քաղաքներ: 3 հազարից ավելի գյուղեր ձյան տեղումների պատճառով կորցրել են կապն արտաքին աշխարհի հետ: Ստիպված են եղել չեղյալ հայտարարել Անկարայի օդանավակայանից արեւելյան ուղղությամբ մի շարք չվերթեր: Օդերեւութաբանական ծառայությունները կանխատեսում են, որ ձյան տեղումները կդադարեն միայն կիրակի օրը:

Նյու Յորքում արգելվեց բջջային հեռախոսների օգտագործումը մշակույթի օջախներում

Նյու Յորքի քաղաքային խորհուրդն օրինագիծ է ընդունել թատրոններում, կինոթատրոններում, թանգարաններում, գրադարաններում, պատկերասրահներում, ինչպես նաեւ դասախոսությունների, պարային ելույթների ժամանակ բջջային հեռախոսների օգտագործումն արգելելու մասին: Նոր օրենքի խախտում են համարվում հեռախոսների ամեն տեսակ ձայնային ազդանշանները: Պատիժը 50 դոլար տուգանք է: Բացառություն են միայն արտակարգ հանգամանքների հետ կապված հեռախոսազանգերը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, նոր կանոնները չեն տարածվում մարզադաշտերի վրա: Այս շաբաթ Նյու Յորքում ընդունվել էր նաեւ ծխողների իրավունքները սահմանափակող խիստ օրինագիծ: Դրանով նախատեսվում է եկող տարվա ապրիլից ծխելն արգելել Նյու Յորքի բարերի, ռեստորանների, խաղատների եւ բիլիարդանոցների մեծ մասում: Ծխողների վերջին հավաքավայրերը կմնան բացօթյա սրճարանները եւ հատուկ բարերը, ինչպես նաեւ ծերանոցները: Մինչեւ օրս ծխողների համար առավել աննպաստ էին համարվում Կալիֆոռնիայի եւ Դելավերի նահանգների օրենքները, որոնցով արգելվում է ծխել բոլոր բարերում եւ ռեստորաններում:

Պ. Ք.

«ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՆԻՇՆԵՐ»

Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը դեկտեմբեր ամսին փոստային շրջանառության մեջ է դնելու՝

- դեկտեմբերի 20-ին ՄԱԿ-ի UNIFEM-ի ծրագրերի շրջանակներում տպագրված մեկ նամականիշ՝ «Կանայք հանուն խաղաղության»
- դեկտեմբերի 21-ին «Ալեքսանդրապոլ-Երեւան երկաթուղու 100-ամյակին» նվիրված մեկ նամականիշ
- դեկտեմբերի 23-ին «Հայաստանի բուսական եւ կենդանական աշխարհ» շարքից երկու նամականիշ՝ նվիրված ձնծաղիկներին
- դեկտեմբերի 24-ին «Հայաստանի գիտություն եւ տեխնիկա» շարքից երկու նամականիշ՝ նվիրված տիեզերական հետազոտություններին:

Նամականիշները մարվելու են այդ օրերին թիվ 9 փոստի բաժանմունքում առաջին օրվա հատուկ մարման դրոշմակնիքով:

Տպագրությունը կատարված է Հոլանդիայի Joh. Enschedé տպարանում:

FULBRIGNT AMERICAN STUDIES
INSTITUTE PROGRAM 2003

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U. S. Department of State together with the United States Embassy in Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Institute Program 2003. The program is designed as a rigorous six-week faculty level seminar for multinational groups of professionals (see eligibility criteria below). This year EIGHT institute programs are offered.

1. THE CIVILZATION OF THE UNITED STATES
2. U. S. CONSTITUTION: ORIGINS, EVOLUTION AND CONTEMPORARY ISSUES
3. U. S. FOREIGN POLICY: FOUNDATIONS AND FORMULATION
4. RELIGION IN THE UNITED STATES: PLURALISM AND PUBLIC PRESENCE
5. CONTEMPORARY AMERICAN LITERATURE
6. AMERICAN POLITICAL DEVELOPMENT: IDEAS AND INSTITUTIONS
7. MANAGING DIVERSITY: THE AMERICAN EXPERIENCE
8. FOREIGN SECONDARY EDUCATORS

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers, scholars as well as secondary school educators. Good knowledge of English is required as the seminars are conducted in English.

Program Funding: The U. S. Government will cover all institute costs, i. e. international travel and allowances; domestic travel and ground transportation; book, cultural, mailing and incidental allowances; admissions; housing and subsistence.

DEADLINE FOR SUBMISSION OF APPLICATIONS IS FRIDAY, JANUARY 17, 2003.

Application forms are available at the U. S. Embassy.

A short description of the programs posted on the Embassy notice board. For detailed information about the program, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section of the U. S. Embassy in Armenia, E-mail: amerstudies@yahoo.com, Address: Baghramian Street 18, Yerevan.

Մենք նվիրում ենք Ձեզ 2.5%

Նոր տարվա կապակցությամբ Յունիբանկը անակնկալ է պատրաստում իր հաճախորդների համար: Այժմ դեկտեմբերի 1-ից մինչեւ հունվարի 1-ը Դուք կարող եք շահավետ կերպով ներդնել Ձեր միջոցները 6 ամիս ժամկետով եւ առաջվա փոխարեն 9% ամսավճարի կամ 9.5%-ի փոխարեն ժամկետի վերջում ստանալ 11.5% կամ 12% համապատասխանաբար:

Դրամական փոխանցումներ
Ռուսաստանից Հայաստան
Հայաստանից Ռուսաստան,
ինչպես նաեւ Ուկրաինա, Մոլդովա և Վրաստան

«Յունիստրիմը» դրամական փոխանցումների համակարգ է, որը հնարավորություն է տալիս ֆիզիկական անձանց փոխանցել գումարը՝ առանց բանկային հաշվի բացման:

ՀՈՒՍԱԼԻ, ՇՏԱՊ, ԷԺԱՆ

2 ժամվա ընթացքում Ձեր հարազատներն ու մերձավորները կարող են ստանալ դրամական փոխանցումը Հայաստանում, Ռուսաստանում կամ Լեռնային Ղարաբաղում ընդամենը 1 % միջնորդավճարով:
«Յունիբանկն» այսօր ձեզ համար բացել է անմիջական ֆինանսական պատուհան դեպի Ուկրաինա, Վրաստան և Մոլդովա:
Դուք կարող եք ձեր դրամը փոխանցել եւ ստանալ.

«Ուկրսիբբանկի» միջոցով (Ուկրաինա)՝
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 2 տոկոսը

«Կովկասիոնի» բանկի միջոցով (Վրաստան)
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 2 տոկոսը

«Բիզնես բանկի» միջոցով (Մոլդովա)՝
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 1.75 տոկոսը

UTRADE.RU
www.utrade.ru

Այսօր Հայաստանում լինելով հնարավորություն ունենք Ռուսաստանի ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքել UTRADE համակարգի միջոցով

Յունիբանկը Յունիստրում բանկի Ռուսական ֆոնդային կենտրոնի հետ համատեղ 2003թ. հունվարի 15-ից 25-ը հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու ռուսական արժեթղթերի շուկայի և Հայաստանում արժեթղթերի առևտրի հեռանկարային իրականացմանը նվիրված սեմինարին: Սեմինարի շրջանակներում կկազմակերպվի մրցույթ, որի հաղթողներին կտրվի հնարավորություն անվճար իրականացնել գործարքներ արժեթղթերի ռուսական շուկայում՝ օգտվելով UTRADE համակարգից:

Դիմումները ընդունվում են մինչև դեկտեմբերի 25-ը հետևյալ հասցեով.
Յունիբանկ, Աբովյան 26,
հեռ. 54 24 30, 54 24 31
e-mail: potikyan@unibank.am

UNIBANK

Հասցեները Երեւանում
Երեւան 375051, Ամիրյան 12
Հեռ. (374 1) 539870, 539871, 539872
E-mail: unibank@unibank.am
http://www.unibank.am
Telex: 243313 UNI AM
Աբովյան 26
Հեռ. (374 1) 542430, 542431, 542432

«Վանաձոր» մասնաճյուղ
377222, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 53
Հեռ. (37451) 40872, 40873

«Գյումրի» մասնաճյուղ
377501, ք. Գյումրի, Հաղթանակի 1
Հեռ. (3740 41) 33055, 33051

ՅՈՒՆԻՍՏՐՈՒՄ ԲԱՆԿ

Ռուսաստանում դրամական փոխանցումների վճարումն իրականացնում է «Յունիստրում բանկը»:

«Յունիստրում բանկի» բաժանմունքների հասցեները Մոսկվայում.
- մ. «Նովոսլոբոդսկայա», Սուվորովի հր. 1, հեռ. (095) 785-10-85
- մ. «Կիտայ-գորոդ», Վարվարկա 14, հեռ. (095) 787-11-73
- մ. «Պրոսպեկտ Միրա», Խաղաղության պող. 33, 1-ին մասնաշենք, գրասենյակային-առեւտրային կենտրոն «Օլիմպիկ պլազա», 7-րդ հարկ, հեռ./ֆաքս (095) 797-5803, 797-5886
- մ. «Պերվոմայսկայա», 9-րդ Պարկովայա 37/2, հեռ. (095) 165-18-74
- մ. «Սոկոլնիկի», Սոկոլնիչեսկի վալ 52/5, հեռ. (095) 268-00-25
- մ. «[illegible]», Նախագծվող անցում 4386, տուն 1, կառույց 1, հեռ. (095) 349-94-10
- մ. «Սոկոլ», «Վոյկովսկայա», Վոլոկոլամսկի խճուղի 2, կառույց 1, հեռ. (095) 785-53-85

ք. Իվանովո, Լենինի 138ա, հեռ. (0932) 23-02-73
E-mail: unistrum@unistrum.ru
http://www.unistrum.ru

Իրական բանկ իրական ներդրումներ

529353 ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է MOTOROLA T191 բջջային հեռախոս: Գինը՝ 55.000 դրամ: Վաճառվում է նաեւ NOKIA 8250 բջջային հեռախոս: Գինը՝ 170 դոլար: Հեռ. (09)423833:
- Աշխատանքի հրավեր ավտոփականիկ, բարձր որակավորում ունեցող էլեկտրիկայի մասնագետ, կարբյուրատոր վերանորոգող վարպետ, ավտոմեքենա լվացողներ, պատասխանատու (обвещик), հեռ. 09-40-80-42, երեկոյան՝ 34-51-00, Պավլիկ:
- Կգնեմ դպիրոց ճատրնական կամ գեղմանական արտադրության: Հեռ. 454026:
- Վաճառվում է գերմանական (շուն) դաշնամուր լավ վիճակում, խոլ եւ սեղան (ռումինական): Հեռ. 265555, 267691:
- Միջազգային կազմակերպությունն աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթություն ունեցող անձանց, հարցազրույցով: Հեռ. 223859 (տուն), 536846 (աշխ.), Գայանե:
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Ավանում, Թումանյան 9, թն. 31, 9/8, 80/48 քմ: Գինը 9.500 դոլար: Հեռ. 618196, Կարինե: Կամ փոխանակում 1 եւ 2 սենյականոց բնակարաններով:
- Կատարում եմ թարգմանություններ ֆրանսերենից հայերեն: Հեռ.՝ 771327:
- Վաճառվում է NOKIA 8210 բջջային հեռախոս իգի ևարսով: Գինը՝ 250 դոլար: Հեռ. (09)493177:
- Վաճառվում է «MOTOROLA T191» նոր բջջային հեռախոս: Գինը՝ 50.000 դրամ: Հեռ. (09) 407 551:
- Վաճառվում է NOKIA 3310 (նոր) բջջային հեռախոս: Հեռ. 587168

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 20. 12. 2002 Գինը՝ 100 դրամ